Cena numeru 15 groszy

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. ILUSTROWANA Dzisiejszy numer zawiera 12 stron

REPUBLIKA

ROK XVI. ŁÓDŹ, CZWARTEK, 24 LISTOPADA 1938 R. CENA NUMERU 15 GROSZY № 323

ZWOŁANIE SEJMU I SENATU

Pierwsze posiedzenie izb odbyć się ma w nadchodzący poniedziałek. — Gen. Skwarczyński marszałkiem sejmu?

Pan Prezydent Rzplitej nie przyjął dymisji rządu

Warszawa, 23 listopada.

(PAT) Dnia 23 listopada w południe p. prezes rady ministrów gen. Sławoj-Składkowski zameldował się u Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i

ZŁOŻYŁ NA JEGO RĘCE DYMISJĘ RZĄDU.

Motywem dymisji było zakończenie prac powierzonych obecnemu rządowi przez Pana Prezydenta.

PAN PREZYDENT R. P. DYMISJI NIE PRZYJĄŁ I POSTANOWIŁ, ŻE RZĄD OBECNY MA NADAL SPRAWOWAĆ WŁADZĘ.

* * *

Powyższy komunikat urzędowy P.A.T., o oddaniu się rządu gen. Sławoj-Składkowskiego do dyspozycji Prezydenta R. P., oznacza dokonanie zwyczajowego aktu formalnego, polegającego na tym, iż po wyborach parlamentarnych rząd oddaje formalnie teki ministerialne do dyspozycji Głowy Państwa.

Nieprzyjęcie tej dymisji przez Pana Prezydenta R. P. oraz niewykorzystanie aktu formalnego dla dokonania najdrobniejszych nawet zmian personalnych w łonie gabinetu oceniane jest w kołach politycznych jako dowód, że

PAN PREZYDENT R. P. W DALSZYM CIĄGU OBDARZA RZĄD GEN. SŁAWOJ-SKŁADKOWSKIEGO SWYM CAŁKOWITYM ZAUFANIEM.

W wyniku dzisiejszego aktu formalnego, który dokonał się na Zamku, w kołach politycznych prorokują rządowi gen. Sławoj-Składkowskiego żywot conajmniej aż do zakończenia zwyczajnej sesji parlamentarnej — do wiosny 1939 roku.

SESJA NOWOWYBRANEGO SEJMU I SENATU MA BYĆ ZWOŁANA ZARZĄDZENIEM PANA PREZYDENTA R. P. JUTRO LUB POJUTRZE, A PIERWSZE POSIEDZENIE SEJMU, A PRAWDOPODOBNIE RÓWNIEŻ I SENATU ODBYĆ SIĘ MA W NADCHODZĄCY PONIEDZIAŁEK DNIA 28 B. M.

Jak zwykle, pierwsze posiedzenia obu izb ustawodawczych poświęcone będą wyłącznie wyborowi marszałków, wicemarszałków i sekretarzy. Na stanowisko marszałka sejmu w dalszym ciągu utrzymuje się kandydatura prof. Wacława Makowskiego, choć słychać również o kandydaturze gen. Skwarczyńskiego szefa OZN.

Na temat kandydatury do stanowiska marszałka senatu uważa się za nieaktualne obecnie kandydatury płk. Koca lub płk. Prystora, mówi się natomiast wiele o kandydaturze płk. Miedzińskiego.

Pakt o nieagresji między Rzeszą a Francją

zawarty i opublikowany ma być w dniach najbliższych.— Von Ribbentrop zapowiedział swój przyjazd do Paryża

PARYŻ, 23 listopada.

(PAT). Jak podaje agencja Havasa, jest rzeczą prawdopodobną, że w ciągu dnia jutrzejszego ukaże się oficjalny komunikat w sprawie.

DEKLARACJI FRANCUSKO - NIEMIECKIEJ.

Ogłoszenie deklaracji nastąpi w kilka dni po podpisaniu.

PARYŻ, 23 listopada.

(PAT). W godzinach popołudniowych rozeszły się w kołach politycznych Paryża pogłoski, że ogłoszenie zapowiadanej, od chwili pożegnalnej rozmowy ambasadora François Poncet z kanclerzem Hitlerem, deklaracji francusko - niemieckiej o nieagresji nie będzie odroczone do poniedziałku, t. j. po wizycie angielskiej, lecz nastąpi jeszcze dziś, pierwsze bowiem spotkanie między nowym ambasadorem Francji w Niemczech Coulondre a kanclerzem Hitlerem przyspieszyło finalizację rokowań.

Na podstawie raportu ambasadora, który nadszedł do Paryża w ciągu nocy, gabinet francuski na dzisiejszym posiedzeniu porannym

ZAAKCEPTOWAŁ TEKST DEKLARACJI,

który ma być zakomunikowany prasie między godz. 7 a 9 wieczorem.

Informacje, krążące w kołach parlamentarnych i prasowych, zapowiadają, że deklaracja francusko - niemiecka ma zawierać trzy punkty:

Pkt. 1 ma stanowić właściwą deklarację o nieagresji.

Pkt. 2 ma stwierdzić, że między obu państwami nie ma obecnie w zawieszeniu spraw spornych, ani też rewindykacyj terytorialnych.

Pkt. 3 ma zawierać zobowiązanie do przeprowadzenia wzajemnych konsultacyj w razie powstania jakichkolwiek sporów.

Deklaracja ma zawierać poza tym ustęp, stwierdzający, że nie może ona naruszać w niczym istniejących zobowiązań obu państw.

PARYŻ, 23 listopada.

(PAT). Agencja Havasa komunikuje:

KOŁA OFICJALNE POTWIERDZAJĄ, IŻ W NAJBLIŻSZYM CZASIE ZOSTANIE PODPISANA DEKLARACJA FRANCUSKO-NIEMIECKA, NA WZÓR DEKLARACJI PODPISANEJ W MONACHIUM PRZEZ KANCLERZA HITLERA I PREMIERA CHAMBERLAINA.

Dokument ten będzie zawierał deklarację przyjaźni pomiędzy obu krajami, wzajemne uznanie granic oraz zobowiązanie się do konsultacji w wypadku konfliktu z zastrzeżeniem dla specjalnych stosunków, łączących Francję, lub Niemcy z trzecimi państwami.

Minister spr. zagr. Rzeszy von Ribbentrop ma przybyć w końcu miesiąca do Paryża, celem podpisania tej deklaracji.

* * *

LONDYN, 23 listopada.

(PAT). „Daily Telegraph" zamieszcza informację z Paryża, jakoby ambasador niemiecki w Paryżu powiadomił wczoraj min. Bonnet, że minister spr. zagr. Rzeszy von Ribbentrop gotów jest przybyć do Paryża.

Chamberlain i Halifax w Paryżu

Podczas przejazdu ministrów angielskich, na jednej z ulic rozległy się gwizdy i wrogie okrzyki

Paryż, 23 listopada.

(Pat) Chamberlain i lord Halifax przybyli do Paryża o godz. 17 min. 50.

Pierwszy wysiadł z wagonu Chamberlain z legendarnym swym parasolem w ręku, za nim małżonka jego, a następnie lord Halifax, lady Halifax, podsekretarz stanu Cadogan, Strang i inni członkowie świty.

Do wysiadających premiera i ministra spraw zagranicznych W. Brytanii podeszli Daladier i Bonnet długo ściskając ich dłonie, następnie Chamberlain wygłosił kilka słów do mikrofonu.

Z dworca orszak udał się do gmachu ambasady brytyjskiej. Zebrane na ulicach tłumy wznosiły okrzyki: „Niech żyje Chamberlain! Niech żyje Anglia".

Na rogu Bulwaru Denain i ulicy Dunkerque owację zakłóciła drobna manifestacja przeciwko gościom angielskim. Dały się mianowicie słyszeć okrzyki i gwizdy. Policja schwytała 28 manifestantów.

Rzym, 23 listopada.

(Pat) Londyński korespondent „Tribuny" omawiając paryską wizytę premiera Chamberlaina i ministra Halifaxa pisze, że w Paryżu omawiana będzie przede wszystkim sprawa wojskowej, morskiej i lotniczej współpracy pomiędzy Francją i Anglią, co oczywiście trudno będzie pogodzić z duchem porozumienia monachijskiego.

Należy nadto dodać — zauważa korespondent — że Anglicy są zaniepokojeni ostatnim układem czesko-niemieckim, mocą którego Czechy odstąpiły Rzeszy Niemieckiej nowy pas terytoriów i mocą którego podjęta zostanie budowa niemieckiej autostrady przez terytoria czeskie.

Berlin, 23 listopada.

Prasa niemiecka, omawiając głosy dzienników paryskich i londyńskich, dotyczące tematu rozmów angielskich i francuskich mężów stanu, konstatuje, że między prasą tą nie ma zgodności. Nawet w obrębie własnych państw dzienniki różnie przedstawiają obraz i treść rozmów Chamberlaina i Halifaxa w Paryżu.

Mimo to „Völkischer Beobachter" konstruuje francuskie życzenia w odniesieniu do dzisiejszej wizyty angielskich mężów stanu i streszcza je w trzech punktach:

1) Nowe francusko-angielskie porozumienie o wzajemnej pomocy wojskowej, obliczone nie tylko przeciwko Rzeszy.

2) Pokojowe uregulowanie stosunków między Francją a Niemcami na wzór angielsko-niemieckiego oświadczenia, podpisanego 30 września br w Monachium przez kanclerza Hitlera i Chamberlaina.

Tu „Völkischer Beobachter" dorzuca, że pozostanie tajemnicą Francuzów, jak mogą osiągnąć porozumienie takie z Niemcami, jeżeli równocześnie odrzucają wszelką myśl o zwrocie kolonii Niemcom.

3) Rozszerzenie angielsko-włoskiej umowy na Francję, czemu według „Völkischer Beobachter" pomóc ma wprowadzenie w życie umowy zawartej 5 stycznia 1935 r. między Lavalem a Mussolinim.

Płk. Koc

na czele Banku Handlowego

WARSZAWA, 23 listopada.

Jak się dowiadujemy, płk. Adam Koc wstąpił do władz Banku Handlowego w Warszawie i mianowany został delegatem Rady Naczelnej tego Banku do Zarządu. W ten sposób płk. Koc praktycznie staje na czele dyrekcji wielkiej instytucji, jaką jest Bank Handlowy.

NASTROJE ANTYNIEMIECKIE W CZECHACH

wzrosły silnie spowodu budowy autostrady eksterytorialnej i nowego zaboru obszarów, zamieszkałych wyłącznie przez ludność czeską

Praga, 23 listopada.

(PAT) Dziś ukazał się komunikat urzędowy, który stwierdza, że wobec ostatecznego uregulowania granic Czechosłowacji z Niemcami, Polską i Węgrami, rząd podejmie sprawę gwarancji nowych granic państwa.

Berlin, 23 listopada.

(PAT) W dn. 20 listopada pomiędzy Czechosłowacją a Rzeszą Niemiecką podpisany został w Berlinie układ w sprawie przynależności państwowej obywateli, którzy na skutek ostatnich zmian granic znaleźli się na obszarze Rzeszy.

Układ ten reguluje ostatecznie sprawę przynależności państwowej osób, urodzonych wzgl. zamieszkałych na b. terytoriach czechosłowackich, przyłączonych do Rzeszy, i ustala prawa opcji na rzecz Czechosłowacji lub Niemiec.

Rządy niemiecki i czeskosłowacki ogłosiły wspólną deklarację, przewidującą stałe porozumiewanie się tych rządów w sprawach, dotyczących utrzymania, oraz swobodnego rozwoju i działalności grup narodowych obu państw.

Praga, 23 listopada.

(PAT) Zarówno ostatnie decyzje w sprawie granicy czeskosłowacko-niemieckiej, jak i opublikowanie umowy w kwestii budowy autostrady Wrocław—Brno—Wiedeń, wywołały bardzo duże wrażenie w społeczeństwie czeskim. Koła urzędowe powstrzymują się od wszelkich komentarzy na ten temat.

Na łamach prasy półoficjalnej ukazał sie dziś jedynie komunikat podkreślający znaczenie definitywnego uregulowania stosunków z Trzecią Rzeszą i roli, jaką w gospodarce czechosłowackiej odegrać może przyszła droga samochodowa. Natomiast wśród szerokich warstw opinii publicznej panuje silne przygnębienie.

Ostateczne zmiany graniczne, które według tymczasowych obliczeń objęły ogółem około 40 tys. ludności, z czego 11 tys. Niemców, a 29 tys. Czechów, spowodowały jednak stosunkowo mniejsze rozgoryczenie, niż zamierzona budowa eksterytorialnej autostrady niemieckiej.

W związku z tym daje się zauważyć w opinii publicznej wzrost nastrojów antyniemieckich. Na ulicach miasta obserwować można coraz częstsze wypadki zaczepiania i nieżyczliwego traktowania osób, posługujących się językiem niemieckim.

Ostateczne ustalenie granicy niemiecko-czeskosłowackiej wywołało w miejscowej prasie czeskiej stosunkowo nieliczne komentarze. Stwierdza się, iż decyzja ta jest jeszcze jednym bolesnym rozczarowaniem narodu czeskiego, który żywił nadzieję, że terytoria, zamieszkałe w większości przez ludność czeską, zostaną zwrócone republice.

Przesilenie rządowe na Węgrzech

na tle walki o ustrój państwa.—Porażka rządu w parlamencie

Budapeszt, 23 listopada.

Na Węgrzech doszło w ostatnich dniach do poważnego kryzysu wewnętrznego spowodowanego w pierwszym rzędzie rozłamem w łonie stronnictwa rządowego.

Pomiędzy poważnym odłamem tego stronnictwa a rządem doszło do wyraźnego konfliktu na tle zasadniczych różnic w sprawie stosunku do parlamentu i zagadnień ustrojowych.

Znalazło to swój wyraz m. inn. w tym, że rząd podczas głosowania w izbie deputowanych nad porządkiem dziennym

nie uzyskał większości.

Premier udał się natychmiast do regenta Horthy'ego i złożył dymisję całego gabinetu. Imredy otrzymał jednak ponownie misję sformowania rządu, na czele którego przedstawił się dziś izbie posłów.

Po wczorajszym rozłamie w łonie partii rządowej dzisiejszemu posiedzeniu parlamentu towarzyszyło niezwykłe zainteresowanie. Na wstępie obrad przemówił b. min. Stranyavsky, przywódca grupy posłów, którzy wystąpili ze stronnictwa rządowego, określając powody wystąpienia.

Zdaniem Sztranyavszky'ego,

przyczyną rozłamu w stronnictwie była nieufność posłów, których mówca reprezentuje, do polityki premiera Imredy'ego. Tak Sztranyavszky, jak i przywódca partii drobnych rolników poseł Eckhardt atakowali premiera Imredy, zarzucając mu

dążenie do ograniczenia roli parlamentu.

W odpowiedzi premier podkreślił, że dąży jedynie do takiej zmiany regulaminu obrad, któryby umożliwił ich przyśpieszenie, po czym postawił wniosek zaproszenia przez izbę do parlamentu posłów z odzyskanych przez Węgry obszarów. Wówczas opozycja postawiła wniosek, aby przed tym odbyła się debata nad exposé premiera. Zredagowany wniosek izba przyjęła 115 głosami przeciw 94. W ten sposób

grupa rządowa pozostała w mniejszości.

Po posiedzeniu parlamentu odbyła się rada ministrów, po czym premier Imredy udał się do regenta Horthy'ego. Po powrocie od regenta ma się odbyć ponownie rada ministrów, po czym o godz. 19-ej zbierze się posiedzenie partii rządowej.

Najwyższa nagroda.

Na pierwszej Polskiej Wystawie Szpitalnictwa w Warszawie przyznano złoty medal Lab. Chem. Farm. Maryana Malinowskiego. Nie jest to pierwsze najwyższe odznaczenie, jakim jest ta znana od 50 lat firma poszczycić może. Wyroby M. Malinowskiego udoskonalone długoletnią pracą cieszą się w Polsce zasłużoną sławą. Laboratorium wyrabia mydła przetłuszczone w myśl zasad prof. Uniwersytetu Wiedeńskiego Dr. U n n y.

Marian Malinowski drogą doświadczeń i wieloletnią pracą udoskonalił sposób wyrobu mydeł przetłuszczonych. To też w Klinikach Uniwersyteckich zyskały opinię mydeł wysokowartościowych.

Poza mydłami Laboratorium wyrabia kremy i pudry rozmaitych przeznaczeń, środki do pielęgnowania jamy ustnej i zębów oraz sole do kąpieli itp. artykuły leczniczo-kosmetyczne.

Lab. Chem. Farm. M. Malinowskiego zwraca baczną uwagę przedewszystkiem na to, aby artykuły wyrabiane w celach kosmetycznych były bezwzględnie nieszkodliwe i posiadały własności dodatnie przy pielęgnowaniu ciała.

To też po 50 latach istnienia firma M. M a l i n o w s k i e g o śmiało może o sobie powiedzieć, że artykuły przez nią wyrabiane są symbolem doskonałości w tej dziedzinie, a przyznany medal uznaniem rzeczywistych zasług.

Zdarzenia i ludzie

Żołądek Paryża

Obrazki nocne z hal paryskich

Paryż, w listopadzie.

Kiedy żelazne kraty wejść do kolejki podziemnej są już zasunięte, a życie nocne na wielkich bulwarach powoli zamiera, wówczas w śpiącym Paryżu budzi się „miasto w mieście", którego pulsującego życia nikt prawie nie zna. Emil Zola nazwał tę dzielnicę, ciągnącą się od Hotel de Ville do Louvru i od Sekwany do bulwaru Reamura — „le ventre de Paris", żołądkiem Paryża.

Przeglądając biuletyn hal z 1840 r., człowiekowi wierzyć się nie chce, iż Paryż od tego czasu „żył i jadł" prawie sto lat. Problemy bowiem pozostały zupełnie te same: tak samo jak dzisiaj, już wtedy mówiono o tym, iż rynek należy powiększyć, ażeby można na nim pomieścić wszystkie jarzyny z całej Francji. Od stu lat jest mowa o tym, iż biorąc pod uwagę wzrost ludności stolicy francuskiej należy koniecznie rozszerzyć teren rynkowy. Te same inicjatywy i skargi w roku 1938, tylko że hale paryskie muszą dzisiaj wyżywić... 6 milionów ludzi.

Historia hal sięga wstecz aż do XII wieku. W roku 1137 Ludwik Wielki odkupił od opactwa St. Denis szmat ziemi, który nazwano „Les Champeaux". Urządził tam rynek zbożowy i postanowił zorganizować na nim kilka razy w tygodniu również sprzedaż artykułów spożywczych i innych produktów. Każdy handlarz zobowiązany był w oznaczone dnie wystawiać na tych terenach swoje towary. Król w ten sposób chciał sobie zapewnić kontrolę jakości wystawionych artykułów i cen. Przede wszystkim zaś chodziło mu o to, by dzięki podatkom, pobieranym od handlarzy, wypełnić swój pusty skarbiec.

Rynek „Les Champeaux" rozwijał się doskonale i z czasem jego znaczenie gospodarcze dla Paryża stawało się coraz donioślejsze. Początkowo wszystko odbywało się pod gołym niebem. Za czasów Franciszka I-go jednak pokryto rynek dachem i od tego czasu utarła się popularna dziś nazwa „Les Halles".

W latach pierwszej rewolucji francuskiej, hale tworzyły ogromną dzielnicę, w której każda ulica była mniej lub więcej wyspecjalizowana w sprzedaży. — A więc była tam hala sukienna, mięsna, rybna i warzywna, były zarezerwowane miejsca dla sprzedaży masła, jaj i t. d. W ten sposób „Les Halles" stały się rozległym bazarem, w którym komunikacja była coraz trudniejsza, a kontrola z czasem stała się całkiem niemożliwa. Na wąskich uliczkach starego miasta, gdzie nie wiedziano jeszcze nic o kanalizacji, handel odbywał się w fatalnych warunkach. Gdy w roku 1803 przeniesiono rynek starej bielizny na Faubourg du Temple, miasto odetchnęło z ulgą...

Dopiero za czasów Napoleona zaczęto systematycznie przerabiać hale i przede wszystkim oddzielono wyraźnie środki żywnościowe od pozostałych towarów. Już wtedy powstał projekt zburzenia całych dzielnic miasta i ustawienia na uzyskanym miejscu nowych, obszernych hal. Dopiero Napoleon III-ci wprowadził plan ten w życie. Gdy władca ten po raz pierwszy przybył na inspekcję nowo wybudowanego rynku, był on szczerze zachwycony racjonalną elegancją skonstruowanych ze stali hal i zwrócił się do swego prefekta Haussmanna:

— Ne me faites pas un monument, ce qu'il me faut, ce sont des parapluies, des parapluies en fer. (Nie budujcie pomnika... Potrzeba mi raczej parasoli, parasoli ze stali).

Jeśli przez kilka dni będziemy obserwować życie w halach paryskich, zauważymy, iż panujący tam pozornie od niechcenia zgiełk, dyrygowany jest jakgdyby niewidocznym rozkładem czasu. A więc:

Północ. — Koło Porte de la Chapelle w długim rzędzie stoją ciężarowe samochody i wozy konne przed miejskim urzędem celnym i wpłacaja należne sumy za swe ładunki owoców lub jarzyn. Ledwie wozy ruszyły, znów zostają zatrzymane. Jakaś mała postać wyłania się z ciemności i wskakuje na stopień samochodu. Dyskusja nie trwa długo. Szofer wpisuje swoje nazwisko do przedłożonego mu notesu: cena jest umówiona, ładunek wozu sprzedany. Ciężarówka rusza naprzód, w kierunku hal, gdzie zajmuje swoje codzienne miejsce.

Godzina pierwsza. — W kawiarni „Au chien qui fume" toczy się żywa dyskusja. W szarych fartuchach, z przewieszonymi przez ramię wypchanymi pieniędzmi torbami, stoją mandatariusze przy swej szklance Pernod. Właśnie przybył ładunek fasoli z Arpajon i został już trzy razy sprzedany. Na ulicach hal tymczasem panuje jednakże cisza. Przed godziną 3-cią oficjalnie nie wolno sprzedawać.

Godzina druga. — Widać już długie szeregi samochodów ciężarowych. Bez wielkiego hałasu wyładowuje się kosze i koszyki, poczem rozkłada się je na ulicach. U stóp kościoła St. Eustache lśni pod barokową fasadą całe morze brzoskwiń.

Godzina trzecia. — Głośny sygnał dzwonkowy jest znakiem, iż można rozpocząć targ. Martwa dotychczas natura nagle ożywia się. Wszędzie migają kolorowe kosze, małe i duże, słychać krzyki sprzedających.

Godzina piąta. — Na rynku panuje kolosalny zgiełk. Towar powoli przechodzi od hurtownika do sprzedawcy detalicznego. Ruch w halach obejmuje coraz dalsze przestrzenie. Tragarze, „les forts" noszą na swych okrągłych plecach wielkie kosze z mięsem, ociekającym krwią... Latarnie uliczne gasną. Rozpoczyna się melancholijny, wspaniały ranek paryski...

Godzina siódma. — Właściwy jarmark się skończył. Jedynie handel detaliczny trwa w dalszym ciągu. Straganiarki z poszczególnych rynków dzielnicowych poczyniły zakupy. Właściciele małych restauracyjek z wielkimi pakami żywności na plecach wracają do domu kolejką podziemną.

Godzina ósma. — Miejskie wozy polewają ulice wodą. Gęsta zupa jarzynowa spływa wzdłuż brzegów ulic. W pośpiechu sortuje i ustawia się puste kosze. To, co nie zostało sprzedane, umieszcza się w specjalnych składach.

Godzina dziewiąta. — W restauracji „Bouillon Moreau" coraz większy tłok. Dokoła stołów, na których ustawione są butelki Beaujolais, zebrał się tłum handlarzy, koncesjonariuszy, straganiarek i tragarzy. Wszyscy zajadają, piją i dyskutują żywo. Wkrótce ułożą się do snu.

Godzina dziesiąta. — Autobusy powoli suną przez niezupełnie jeszcze sprzątnięty teren hal i odnosi się wrażenie, jakgdyby budzące się do życia miasto kołysało do snu pełne wrzawy jeszcze do niedawna hale.

Żydzi wypędzeni z Norymbergi

obozują w okolicznych lasach. — W Wiedniu nakazano Żydom opróżnić mieszkania w ciągu 15 minut

Jak władze niemieckie będą ściągać nałożoną kontrybucję?

BERLIN, 23 listopada.

Akcja antysemicka, prowadzona przez okręgowych gauleiterów, kontynuowana jest z całą zawziętością. Szczególnie obostrzony jest żydowski problem mieszkaniowy. W całym kraju — głównie w miastach prowincjonalnych — odbywają się

MASOWE EKSMISJE ŻYDÓW Z MIESZKAŃ.

W Monachium, w nietkniętych jeszcze mieszkaniach żydowskich schronili się eksmitowani Żydzi, tak, że

NA DWUPOKOJOWE MIESZKANIE PRZYPADA PO 10—12 OSÓB.

Podobnie przedstawia się sytuacja w Wiedniu, gdzie członkowie S. A. nakazują Żydom w dzielnicy żydowskiej

OPRÓŻNIAĆ MIESZKANIA W CIĄGU 15 MINUT,

grożąc w razie powrotu do mieszkania obozem koncentracyjnym.

Z Norymbergi i kilku innych pomniejszych miast komunikują, że

DOSŁOWNIE WSZYSCY ŻYDZI USUNIĘCI ZOSTALI Z MIESZKAŃ.

Część eksmitowanych przebywać ma w okolicznych lasach i polach, otrzymując potajemnie żywność od znajomych. Inni eksmitowani wyemigrowali do większych miast.

Wskutek decentralizacji i unieruchomienia żydowskich organizacji opieki społecznej jest nawet niemożliwe odszukanie ofiar eksmisyj, aby pospieszyć im z pierwszą pomocą.

Dziennik Urzędowy Rzeszy ogłosił podpisane przez ministra finansów

PRZEPISY WYKONAWCZE W SPRAWIE ZŁOŻENIA KONTRYBUCJI PRZEZ ŻYDÓW.

Na zasadzie tych przepisów wszyscy Żydzi-obywatele Rzeszy oraz nieposiadający obywatelstwa, zobowiązani są do złożenia kontrybucji w wysokości miliarda marek.

Rozporządzenie to dotyczy wszystkich Żydów, którzy podlegali rozporządzeniu z dn. 28 kwietnia 1938 r. o obowiązku zameldowania majątku, posiadanego w granicach i poza granicami Rzeszy.

Żydzi-obywatele innych państw nie podlegają obowiązkowi kontrybucji, od której zwolnieni są również Żydzi, których majątek nie przekracza 5 tysięcy marek.

DANINA WYNOSIĆ BĘDZIE 20% POSIADANEGO MAJĄTKU I PŁATNA BĘDZIE W CZTERECH RATACH.

Premie, wypłacane przez towarzystwa asekuracyjne, powinny być przez Żydów obywateli niemieckich i nieposiadających obywatelstwa wpłacone natychmast w najbliższym urzędzie skarbowym, przy czym zaliczone zostaną one na poczet kontrybucji. W wypadku, jeśli premie te są wyższe od należności kontrybucyjnej,

RÓŻNICA PRZYPADNIE SKARBOWI RZESZY.

JEDNEGO DNIA ROZSTRZELANO 70 ŻYDÓW

Wstrząsające szczegóły pogromu w Niemczech.—Znęcano się nad dziećmi i starcami. Chorych zmuszano do „ćwiczeń“ w szyku wojskowym

Posłowie do Izby Gmin żądają zerwania stosunków z III Rzeszą

LONDYN, 23 listopada.

W toku poniedziałkowej dyskusji w Izbie Gmin nad zgłoszonym przez Labour-Party wnioskiem w sprawie protestu przeciwko prześladowaniom Żydów w Niemczech, poseł Noel Baker, który uzasadniał rezolucję, zobrazował w dosadnych słowach przebieg pogromu w Niemczech.

Mówca przytoczył szereg, szczególnie odrażających, faktów. Z jednego z sierocińców żydowskich pod Poczdamem, pośród nocy

WYPĘDZONO NA POLE WSZYSTKIE DZIECI,

które pozostały bez opieki. W Norymberdze i innych miejscowościach

WYRZUCONO NA ULICĘ PACJENTÓW ZE SZPITALI ŻYDOWSKICH,

mimo, że wśród chorych byli tacy, którzy dopiero przebyli ciężkie operacje.

CHORYCH ZMUSZANO DO „ĆWICZEŃ“ W „SZYKU WOJSKOWYM“.

Z domów starców powyrzucano pensjonariuszy. W jednym z obozów koncentracyjnych

ROZSTRZELANO JEDNEGO DNIA 70 ŻYDÓW.

Goebbels twierdził, że był to „spontaniczny odruch wzburzonego ludu“. Są liczne dowody, że pogrom był z góry zorganizowany. Policja nigdzie nie stawiała przeszkód niszczycielom.

Fizyczny i moralny pogrom Żydów w Niemczech — kontynuuje poseł Baker trwa już szósty rok, i jeśli nawet nie ma usprawiedliwienia dla czynu młodego chłopca w Paryżu, to nietrudno zrozumieć pobudki tego czynu. Jest także jasne, że represje nie były odpowiedzią na zamach paryski, lecz cześcią składową od dawna ułożonego planu zniszczenia Żydów niemieckich. Żydzi byli pierwszymi, którzy stwierdzili, że

„NIE ROBILI TEGO NIEMCY“.

Istotnie, nie brak dowodów, że Niemcy pomagali Żydom, gdziekolwiek mogli to robić i kiedykolwiek mieli po temu odwagę, a w wynurzeniach nieoficjalnych nawet policja przyznawała się, że

STAŁY SIĘ RZECZY HANIEBNE.

Żydzi — oświadczył Baker — nie popełnili żadnej zbrodni, która usprawiedliwiałaby „karę“. My w Anglii zdajemy sobie dobrze sprawę, jak wielki jest udział Żydów w kulturze i dorobku naszego kraju. Udział Żydów angielskich w wojnie światowej i w ofiarach na polach bitew był nieproporcjonalnie większy od odsetka ludności żydowskiej w Anglii. To samo było w Niemczech.

12,000 ŻYDÓW NIEMIECKICH ODDAŁO ŻYCIE W WOJNIE ZA SWĄ OJCZYZNĘ NIEMIECKĄ.

Dopiero po roku 1933 dowiedzieliśmy się, ile wielkich umysłów, które się zwy

(Ciąg dalszy na str. 4-ej).

Apel Baldwina o pomoc dla Żydów

Księżniczka Atholl, lord Cecil i arcybiskup Canterbury publicznie protestują przeciw prześladowaniu Żydów

Londyn, 23 listopada.

B. premier Baldwin wystąpi przez radio angielskie z apelem na rzecz uchodźców z Niemiec. Przemówienie to transmitowane będzie dnia 8 grudnia br przez wszystkie radiostacje angielskie.

Londyn, 23 listopada.

Przeszło 100 wybitnych osobistości angielskich, duchownych, polityków i pisarzy, ogłosiło dziś w „Times“ list następujący:

„Pragniemy wyrazić nasz protest w obliczu sumienia całego świata cywilizowanego przeciwko prześladowaniom Żydów w Niemczech“.

Widnieją podpisy: M. in. księżniczki Atholl, lorda Roberta Cecila, arcybiskupa Cantenbury, lorda Lyttona, lorda Snella i wielu innych wybitnych osobistości.

Londyn, 23 listopada.

„Times“ donoszą z Toronto, że tamtejsza rada miejska jednomyślnie uchwaliła rezolucję, wzywającą premiera kanadyjskiego do złożenia u rządu niemieckiego protestu przeciwko „budzącym grozę prześladowaniom“ mniejszości żydowskiej.

Paryż, 23 listopada.

W publicznym przemówieniu, arcybiskup Paryża, kardynał Verdier, w ostrych słowach potępił rasizm, oświadczając m. inn., że „w imię praw rasistowskich traktuje się tysiące ludzi jak dziką zwierzynę, pozbawia się ich wszelkiego mienia“.

Strajk protestacyjny w Nowym Jorku

Hoover na czele akcji pomocy uchodźcom z Niemiec?

Nowy Jork, 23 listopada

Ruch protestacyjny w Stanach Zjednoczonych przeciwko prześladowaniom Żydów i pogromom w Niemczech nie ustaje. Przeszło 20,000 firm hurtowych i detalicznych handlu spożywczego było dziś nieczynnych przez jedną godzinę na znak protestu przeciwko pogromom.

W Madison Quare Garden w Nowym Jorku odbyło się wczoraj masowe zgromadzenie z udziałem przeszło 25,000 osób, na którym przemówienia protestacyjne wygłosili przedstawiciele kilkudziesięciu organizacji żydowskich i nieżydowskich. Wystosowano do prezydenta Roosevelta depeszę z żądaniem zakazania importu towarów niemieckich i skonfiskowania majątku Rzeszy Niemieckiej w Stanach Zjednoczonych na rzecz akcji pomocy uchodźcom.

Egzekutywa amerykańskiego legionu kombatantów wojennych uchwaliła rezolucję protestacyjną przeciwko kruciacie antyżydowskiej w Rzeszy. Podobną rezolucję uchwalił również jeden z najpotężniejszych związków nauczycieli w Ameryce.

Według doniesienia „New Jork Herald Tribune“, ambasador USA w Londynie, Kennedy, miał zaproponować prezydentowi Rooseveltowi powołanie b. prezydenta Hoovera na stanowisko szefa międzynarodowej organizacji niesienia pomocy uchodźcom z Niemiec.

JEDNEGO DNIA ROZSTRZELANO 70 ŻYDÓW

(Ciąg dalszy).

kie zaliczało do geniuszów niemieckich, na prawdę było emanacją geniuszu żydowskiego.

Omawiając problem uchodźców, poseł Baker podkreśla, że

NIE MOŻNA DOPUŚCIĆ DO ZGŁADZENIA CAŁEJ MNIEJSZOŚŚCI.

Przede wszystkim należy podjąć akcję, która musi zapobiec wypędzeniu z Niemiec setek tysięcy ludzi bez środków do życia. Dzieje hitleryzmu są dowodem, że protesty werbalne są bezskuteczne. Rząd w Berlinie powinien być uświadomiony ponad wszelką wątpliwość, iż

NIE MOŻE BYĆ MOWY O DOBRYCH STOSUNKACH Z NARODEM ANGIELSKIM

DOPÓTY, DOPÓKI TRWA MARTYROLOGIA KATOLIKÓW, PROTESTANTÓW I ŻYDÓW.

Hipokryzją byłoby mniemanie, jakoby w obecnych warunkach możliwa była, oparta na zaufaniu do Niemiec, polityka. Żaden rząd brytyjski nie mógłby dopuścić, aby Berlin żywił takie nadzieje.

Mówiąc o różnych formach niesienia pomocy uchodźcom, poseł Baker dzieli je na pomoc indywidualną i zbiorową. Ta ostatnia obejmuje kolonizację grup uchodźców w rolnictwie i zatrudnianie w przemyśle. Zdaniem mówcy, Palestyna może się okazać bardziej pomocną w tej akcji, niż to sugerował premier w swym oświadczeniu.

Mówca żywi nadzieję, że rząd przede wszystkim zezwoli na imigrację 10.000 dzieci, które ludność żydowska Palestyny zobowiązała się przyjąć.

Aby akcja pomocy była skuteczna, musi ona mieć charakter międzynarodowy. Przeprowadzenie tej akcji wymaga milionów, i nie ma organizacji prywatnych, któreby takiemu zadaniu podołały

JEŚLI ANGLIA MOGŁA GWARANTOWAĆ POŻYCZKĘ DLA TURCJI, MOŻE ONA TAKŻE UDZIELIĆ GWARANCJI DLA POŻYCZKI NA AKCJĘ POMOCY UCHODŹCOM.

POSEŁ MANDER.

Następny mówca, konserwatysta S. S. Hammersley, jest zdania, że problem uchodźców nie jest nierozwiązalny. Pół miliona mężczyzn i kobiet bezradnie szuka pomocy i wypatruje jej od rządu angielskiego. Przede wszystkim

ZWIĘKSZYĆ NALEŻY EMIGRACJĘ DO PALESTYNY.

Będzie to pomoc natychmiastowa i realna. Według obliczeń bezstronnych, Palestyna może niezwłocznie zaabsorbować świeżych 50,000 imigrantów. Wielka liczba uchodźców mogłaby też być zagospodarowana w koloniach brytyjskich.

Liberał G. Mander również wypowiada się za zakrojoną na szerszą skalę akcją osadniczą w koloniach angielskich. Mówca wita plan osadnictwa uchodźców w Tanganice. Jest to — oświadcza poseł Mander — sugestią pierwszorzędną, i to ze względów, dla wszystkich jasnych. AMERYKA ODWOŁAŁA SWEGO AMBASADORA Z BERLINA. GDYBY TO SAMO UCZYNIŁY TAKŻE INNE PAŃSTWA, BYŁABY DEMONSTRACJA WŁAŚCIWA I SKUTECZNA. POSEŁ MANDER WYPOWIADA SIĘ ZA OBCIĄŻENIEM TOWARÓW IMPORTOWANYCH Z RZESZY SPECJALNYMI OPŁATAMI NA ZWIĘKSZENIE FUNDUSZÓW POMOCY UCHODŹCOM. NALEŻAŁOBY TAKŻE ROZPATRZEĆ SPRAWĘ ODESŁANIA DO RZESZY WIĘKSZEJ LICZBY NIEMIECKICH NARODOWYCH SOCJALISTÓW.

Pomoc Holandii dla Żydów niemieckich

Organizacje społeczne domagają się otwarcia granic dla uchodźców

Haga, 23 listopada.

(PAT) Jak donosi prasa holenderska rząd holenderski jeszcze nie zdecydował sprawy urządzenia obozów dla uchodźców żydowskich. Rząd pertraktuje obecnie z zarządem miasta Rotterdamu w sprawie założenia kwarantanny i przejściowego ulokowania uchodźców.

Dzieci uchodźców rząd postanowił rozmieścić na razie w towarzystwach opieki nad nieletnimi, po czym rozważy sprawę ewentualnego powierzenia dzieci opiece rodzin holenderskich.

Z uchodźców dorosłych dopuszczono 800 osób mających krewnych w Holandii oraz 200 osób, znajdujących się w szczególnych warunkach.

W Hadze odbyło się posiedzenie holenderskiego związku dziennikarzy pod przewodnictwem prezesa H. Dekkinga. Przedmiotem obrad były ostatnie wypadki w Niemczech w związku z prześladowaniem Żydów. Na zakończenie powzięto rezolucję, w której związek apeluje do holenderskiej rady ministrów, a do ministra sprawiedliwości w szczególności, o przyjmowanie jak najwięcej uchodźców żydowskich do Holandii, a specjalnie dzieci żydowskich i starców.

Rada zboru protestanckiego w gminie Gorredijk wysłała do rady ministrów telegram, w którym wzywa rząd holenderski do otwarcia granic dla uchodźców żydowskich.

Ustawy rasistowskie w Gdańsku

zostały wczoraj urzędowo ogłoszone w Dzienniku Ustaw

Gdańsk, 23 listopada.

(PAT) W dzisiejszym wydaniu gdańskiego Dziennika Ustaw ogłoszony jest dekret senatu gdańskiego o wprowadzeniu ustaw rasistowskich, dotyczących zawierania małżeństw i spraw służby domowej w Gdańsku.

Dekret określa kto jest Żydem i kto jest mieszańcem żydowskim.

Na podstawie dekretu zawarcie związku małżeńskiego pomiędzy Żydem z jednej strony, a obywatelem gdańskim krwi niemieckiej, lub innej rasy aryjskiej z drugiej strony, jest zakazane.

Ślub zawarty z ominięciem powyższych postanowień zagranicą uważany będzie za nieważny. Stosunek między Żydem a obywatelem gdańskim krwi niemieckiej lub innej rasy aryjskiej jest niedozwolony.

W żydowskim gospodarstwie domowym nie mogą być zatrudnione kobiety aryjskie poniżej 45 lat.

Poza tym Żydom zabronione jest wywieszanie flag nar.-socjal.

Za przekroczenie powyższych postanowień dekret przewiduje kary ciężkiego więzienia.

Stan wyjątkowy w Palestynie

Czy b. mufti będzie zaproszony do Londynu?

Jerozolima, 23 listopada

Naczelny dowódca sił zbrojnych w Palestynie, generał major Haining, proklamował dziś na czas nieokreślony stan wyjątkowy na całym obszarze Palestyny.

Wszelki ruch pieszy, konny i mechaniczny na wszystkich drogach i szosach zakazany jest w godzinach między 6. wieczorem a 5 rano. Stan wyjątkowy nie obejmuje miast, w których swoboda ruchu ma być regulowana przez miejscowych komisarzy wojskowych..

Wracający z pracy w kolonii Ness-Ziona, dwa Żydzi jemeniccy, 21-letni Saadia Josef Ekri i 18-letni Samuel Jehuda, ostrzeliwani byli z ukrycia przez terorystów arabskich. Obaj zostali ciężko ranni.

Londyn, 23 listopada.

(Pat) Pomimo negatywnego stanowiska rządu brytyjskiego w sprawie udziału przywódców arabskich z Muftim na czele w żydowsko - arabskiej konferencji „Okrągłego Stołu", w kołach zbliżonych do osoby Muftiego, czynione są wysiłki w kierunku zaproszenia go na konferencję.

W tym celu udała się do Londynu delegacja, złożona z członków sekretariatu Muftiego, która ma zabiegać w urzędzie kolonialnym o zmianę stanowiska.

Sprawa udziału Muftiego w konferencji jest zagadnieniem dlatego poważnym, że reprezentuje on najbardziej skrajne poglądy arabskie w sprawie ustroju Palestyny.

* * *

Hajfa, 23 listopada.

Na górze Carmel teroryści arabscy zastrzelili dziś 44-letniego szofera żydowskiego Zewa Nagera, pochodzącego z Polski.

Huragan nad Anglią

Odjazd pancernika ze zwłokami zmarłej królowej Norwegii został w ostatniej chwili wstrzymany

Londyn, 23 listopada.

(PAT) W dniu dzisiejszym szalał nad Anglią huragan, osiągający niekiedy szybkość 80 mil na godzinę. Spowodował on dotychczas śmierć 10 osób oraz wyrządził liczne szkody.

W Londynie huragan powybijał wiele szyb oraz połamał drzewa w parkach. W hangarach lotniska Gatwick zostały poważnie uszkodzone samoloty. Na kanale La Manche huragan przybrał tak wielkie rozmiary, że wstrzymano na 24 godziny odjazd brytyjskiego pancernika „Royal Oak", wiozącego do Norwegii zwłoki zmarłej przed paru dniami królowej Maud.

Również z powodu huraganu s/s „Queen Mary" nie mógł zawinąć do portu w Plymouth i musiał skierować się wprost do Southampton. Z tego powodu około 200 pasażerów, pragnących wysiąść na ląd w Plymouth, zmuszonych było pozostać na morzu jeszcze [illegible] dnia.

Z szalejącą nad kanałem wichurą i olbrzymimi falami walczyć musiał statek „Canterbury", którym premier Chamberlain i minister Halifax jechali z Dover do Calais. Ćwiczenia marynarki wojennej, odbywające się na południowych wybrzeżach Anglii, zostały przerwane.

Poseł czeski nie chce wrócić

z Moskwy do Pragi.-Przyjął on obywatelstwo sowieckie

Rzym, 23 listopada.

(PAT) Agencja Stefani donosi z Pragi: Z dobrze poinformowanych źródeł donoszą, że poseł Czechosłowacji w Moskwie Filinger, odwołany przez swój rząd do Pragi, odmówił powrotu i oświadczył, że zamierza przyjąć obywatelstwo sowieckie.

Firlinger był wybitnym członkiem czeskiej partii socjal-demokratycznej i jako poseł Czechosłowacji w Wiedniu odegrał wybitną rolę w czasie lutowej rewolucji w r. 1934.

Firlinger odwiózł wówczas przywódcę austriackich socjal-demokratów, Bauera, samochodem poselstwa do granic Czechosłowacji. Następnie pracował Firlinger w M. S. Z. w Pradze za czasów Krofty i zamieszany był w aferę przemytu broni do Hiszpanii, która doprowadziła do zatargu z Portugalią.

Brylant w... zwłokach

Nie wiedziała, że zjadła klejnot

Warszawa, 23 listopada.

W jednym ze szpitali zmarła niejaka Maria Toranicka. Podczas sekcji zwłok znaleziono 3-karatowy brylant.

Dochodzenia ustaliły, że przed 10 laty zgłosiła ona na policji, że skradziono jej brylant, a jako podejrzana o dokonanie tej kradzieży, wskazała swą służącą, która skazana wówczas została na kilka miesięcy więzienia.

Jak się obecnie okazuje brylant wpadł do jedzenia które zostało następnie wraz z nim spożyte.

Z dziejów Łodzi

Dnia 24 listopada 1914 roku w piątym dniu oblężenia Łodzi, władze wojsk operacyjnych niemieckich pod Łodzią wydają rozkaz strzelania do każdego, kto usiłować będzie znaleźć się w pobliżu pozycyj frontowych. Dotyczyło to w pierwszym rzędzie tysięcy najbiedniejszych ludzi naszego miasta, którzy nie bacząc na niebezpieczeństwo, przekradali się poza Łódź do okolicznych wsi, by zdobyć za jakąkolwiekbądź cenę ćwiartkę ziemniaków czy odrobinę chleba. Do tych nieszczęśliwych, starających się o żywność dla swych najbliższych, po 24.XI 1914, Niemcy strzelali jak do kaczek. Samego tylko dnia 24 listopada 1914 r. padło takich niewinnych najnieszczęśliwszych ofiar — 16. Niemcy jednocześnie nie zaprzestają bombardować krańców miasta, lista ofiar w ludziach rośnie z godziny na godzinę.

Listopad **24** Piątek

Dziś Jana od Krzyża
Jutro Katarzyny

Wschód słońca	7.09
Zachód słońca	15.36
Wschód księżyca	9.32
Zachód księżyca	18.03
Długość dnia	8.41
Ubyło dnia	8.21

Krótkie wiadomości

TYDZIEŃ PRZECIWRAKOWY rozpoczął się wczoraj w Łodzi. W związku z tym wygłoszony będzie dziś odczyt przez radio, zaś w piątek i w sobotę we wsystkich szkołach łódzkich i organizacjach społecznych wygłoszone będą odczyty o Marii Skłodowskiej-Curie i o sposobach zwalczania raka.

***

EPIDEMIA GRYPY nawiedziła znów Łódź w związku z nagłymi zmianami aury. Lekarze ubezpieczalni społecznej oraz lekarze prywatni przeciążeni są pracą. Według nieoficjalnych danych liczba zachorowań na grypę przekracza dziennie 100. Na szczęście choroba ma łagodny przebieg i nie wywołuje komplikacyj.

***

TELEFONY ALARMOWE założone mają być w szeregu punktów miasta. Z telefonów tych korzystać będzie policja w razie nagłych wypadków, będzie można również przy ich pomocy wezwać straż ogniową, pogotowie ratunkowe i t. d. Telefony te założone będą w pierwszym rzędzie w dzielnicach, w których jest stosunkowo mało telefonów prywatnych.

***

8 NOWYCH PRZEDSIĘBIORSTW przemysłowych zatwierdzono na rozprawie komisyjnej wydziału przemysłowego zarządu miejskiego. Wśród przedsiębiorstw tych znajdują się między innymi 1 wytwórnia pończoch, 1 wytwórnia swetrów, 1 szwalnia trykotów i t. d.

***

122 DZIECI przebywa obecnie w II miejskim domu wychowawczym dla dzieci w wieku przedszkolnym przy ulicy Karolewskiej Nr. 51. W tej liczbie jest 78 chłopców i 44 dziewczęta. 41 dzieci posiada oboje rodziców, zupełnych sierot jest cztery, półsierot — 53 oraz dzieci, o których rodzicach brak jest jakichkolwiek danych — 19.

***

DODATKOWA KOMISJA POBOROWA dla P.K.U. Łódź-Miasto II urzędować będzie w dniu 28 b. m. w wydziale przemysłowym zarządu miejskiego przy Al. Kościuszki Nr. 19. Zgłosić się winni poborowi rocznika 1918 i starsi, którzy nie stawali jeszcze do poboru, a mieszkają na terenie 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 i 14 kom. policji.

1100 kandydatów na radnych miasta Łodzi

figuruje łącznie na wszystkich listach. — Do wyborów staje 15 ugrupowań politycznych i społecznych

W dniu wczorajszym główna komisja wyborcza do rady miejskiej dokonała już ostatecznego zestawienia list, które wezmą udział w poszczególnych okręgach, w przyszłej batalii wyborczej.

Ogółem staje do wyborów, po decyzji głównej komisji wyborczej, **15 komitetów:**

PPS i klasowe związki zawodowe, Stronnictwo Pracy, Obóz Zjednoczenia Narodowego, Zjednoczony Polski Świat Pracy, Chrześcijański Komitet Wyborczy, Obóz Narodowy, Unia związków zawodowych pracowników umysłowych PPS frakcja rewolucyjna, ONR Falanga, Syjonistyczny blok demokratyczny, Bund i Poalej Syjon lewica, Zjednoczony żydowski blok religijny, Zjednoczony żydowski blok demokratyczno-gospodarczy, Żydowski blok społeczno-gospodarczy i Niemiecki związek ludowy.

Według okręgów i numeracji listy kandydatów na radnych przedstawiają się następująco:

OKRĘG I — lista nr. 1 — Niemiecki związek ludowy, **nr. 2** — PPS i klasowe związki zawodowe, **nr. 3** — Obóz Narodowy, **nr. 4** — Stronnictwo Pracy, **nr. 5** — Bund, **nr. 6** — Aguda, **nr. 7** — Folkiści, **nr. 8** — Żydowski blok gospodarczy, **nr. 9** — Syjonistyczny blok demokratyczny.

OKRĘG II — lista nr. 1 — Niemiecki związek ludowy, **nr. 2** — PPS i klasowe związki zawodowe, **nr. 3** — Stronnictwo Pracy, **nr. 4** — Obóz Narodowy, **nr. 5** — Bund, **nr. 6** — Aguda, **nr. 7** — Żydowski blok społeczno-demokratyczny, **nr. 8** — Syjonistyczny blok demokratyczny, **nr. 9** — OZN.

OKRĘG III — lista nr. 1 — Niemiecki związek ludowy, **lista nr. 2** — PPS i klasowe związki zawodowe, **nr. 3** — Stronnictwo Pracy, **nr. 4** — Obóz Narodowy, **nr. 5** — Unia pracowników umysłowych **nr. 6** — Bund, **nr. 7** — Chrześcijański komitet wyborczy, **nr. 8** — Aguda,

OKRĘG IV — lista nr. 1 — Niemiecki związek ludowy, **nr. 2** — PPS i klasowe związki zawodowe, **nr. 3** — Stronnictwo Pracy, **nr. 4** — Obóz Narodowy, **nr. 5** — Bund, **nr. 7** — Chrześcijański komitet wyborczy, **nr. 8** — Aguda.

OKRĘG V — lista nr. 1 — Niemiecki związek ludowy, **nr. 2** — PPS i klasowe związki zawodowe, **nr. 3** — Stronnictwo Pracy, **nr. 4** — Obóz Narodowy, **nr. 5** — Unia związków pracowników umysłowych, **nr. 6** — PPS frakcja, **nr. 7** — Bund, **nr. 8** — Syjonistyczny blok demokratyczny, **nr. 9** — OZN.

OKRĘG VI — lista nr. 1—Niemiecki związek ludowy, **nr. 2** — PPS i klasowe związki zawodowe, **lista nr. 3** — Stronnictwo Pracy, **lista nr. 4** — Obóz Narodowy, **nr. 5** — PPS frakcja, **nr. 6**— Zjednoczony Polski Świat Pracy.

OKRĘG VII — lista nr. 1 — Niemiecki związek ludowy, **nr. 2** — PPS i klasowe związki zawodowe, **nr. 3** — Stronnictwo Pracy, **nr. 4** — Obóz Narodowy, **nr. 5** — PPS frakcja, **nr. 6**—Bund, **nr. 7** — Chrześcijański komitet wyborczy.

OKRĘG VIII — lista nr. 1 — Niemiecki związek ludowy, **nr. 2** — PPS i klasowe związki zawodowe, **nr. 3** — Stronnictwo Pracy, **nr. 4** — Obóz Narodowy, **nr. 5** — Unia pracowników umysłowych, **nr. 6** — ONR Falanga, **nr. 9** — OZN.

OKRĘG IX — lista nr. 1 — Niemiecki związek ludowy, **nr. 2** — PPS i klasowe związki zawodowe, **nr. 3** — Stronnictwo Pracy, **nr. 4** — Obóz Narodowy, **nr. 5** — Unia pracowników umysłowych. **nr. 6** — PPS frakcja, **nr. 7** — Bund, **nr. 9** — OZN, **nr. 10** — Syjonistyczny blok demokratyczny.

OKRĘG X — lista nr. 1 — Niemiecki związek ludowy. **nr. 2** — PPS i klasowe związki zawodowe, **nr. 3** — Stronnictwo Pracy, **nr. 4** — Obóz Narodowy. **nr. 5** — Unia pracowników umysłowych **nr. 6** — Zjednoczony Polski Świat Pracy, **nr. 7** — ONR Falanga, **nr. 8** — Syjonistyczny blok demokratyczny.

OKRĘG XI — lista nr. 1 — Niemiecki związek ludowy. **nr. 2** — PPS i klasowe związki zawodowe, **nr. 3** — Stronnictwo Pracy, **nr. 4** — Obóz Narodowy. **nr. 5** — Unia pracowników umysłowych **nr. 6** — Zjednoczony Świat Pracy, **nr. 7** — ONR Falanga.

OKRĘG XII — lista nr. 1 — Niemiecki związek ludowy, **nr. 2** — PPS i klasowe związki zawodowe. **nr. 3** — Stronnictwo Pracy, **nr. 4** — Obóz Narodowy, **nr. 6** — Zjednoczony Polski Świat Pracy, **nr. 7** — ONR Falanga.

OKRĘG XIII — lista nr. 1 — Niemiecki związek ludowy, **nr. 2** — **PPS** i klasowe związki zawodowe, **nr. 3** — Stronnictwo Pracy, **nr. 4** — Obóz Narodowy. **nr. 5** — Unia pracowników umysłowych, **nr. 6** — Zjednoczony Polski Świat Pracy, **nr. 7** — PPS frakcja, **nr. 8** — ONR Falanga.

Ogółem na wszystkich listach kandyduje ponad 1100 osób, z pośród których wybranych będzie **84 radnych i tyluż zastępców.**

Otwarcie grobu Kościuszki

dokonane zostało na Wawelu w toku restauracji krypty

Z Krakowa donosza:

Władze duchowne przystąpiły do ostatniego aktu **otwarcia trumien królów i bohaterów, pochowanych w krypcie św. Leonarda. Wszystkie sarkofagi musiały być poruszone z swego miejsca** z powodu obniżenia poziomu posadzki w kaplicy, do jej pierwotnej romańskiej wysokości.

W sarkofagu Tadeusza Kościuszki znaleziono dobrze utrzymana drewnianą trumnę, która kryła w sobie cynową, szczelnie przykrytą słoma.

Ponieważ stan cynowej trumny szczelnie zalutowanej, był jak najlepszy przeto **nie otwierano jej**. Trumna ta sporządzona była w Solurze w Szwajcarii, gdzie w dniu 15 października 1817 r. zakończył swój bohaterski żywot naczelnik Tadeusz Kościuszko.

Dotychczas, w toku restauracii krypty, otwarto już groby króla Michała Korybuta, królowej Marysienki Sobieskiej, króla Jana III, ks. Józefa Poniatowskiego i obecnie naczelnika Kościuszki.

Prócz tego — jak wiadomo, otwarto świeżo odkryty grób biskupa Maura z 12-go wieku.

GRAND-KINO na POMOC ZIMOWĄ

Dyrekcja Grand-Kina zaofiarowała Komitetowi Pomocy Zimowej m. Łodzi całkowity dochód z wszystkich przedstawień w dniu dzisiejszym.

Wyświetlany będzie cieszący się niesłabnącym powodzeniem film polski p. t. „Prawo do szczęścia" na tle powieści Dołęgi-Mostowicza „Ostatnia Brygada" dalej tygodnik PAT. (aktualności światowe) i kolorówka rysunkowa.

Ze względu na doskonały program i na wzniosły cel pomocy zimowej, bliski sercu każdego człowieka, wątpić nie należy, że publiczność łódzka, czuła na niedolę bliźniego, wypełni dziś tłumnie wszystkie seanse Grand-Kina.

Początek seansów o g. 4, 6, 8 i 10. Ceny miejsc zniżone.

***

Na nadchodzącą niedzielę zwołano w Łodzi **szereg wieców wyborczych. M. in. wiece zwołały komitety: Zjednoczonego Polskiego Świata Pracy w kinie „Mewa", w kinie Oświatowym i na ul. Kątnej 2, PPS, Stronnictwo Demokratyczne, Syjonistyczny blok demokratyczny i in.**

Obóz Narodowy wydał wczoraj odezwę wyborczą, w której pisze, że dążyć będzie do zlikwidowania bezrobocia i w tym celu pragnie wyrzucić z magistratu wszystkich Żydów i przyjąć na ich miejsce bezrobotnych. We wszystkich wydziałach i biurach magistratu pracuje **40 urzędników-Żydów.** Usunięcie więc tych 40 osób, zdaniem Stronnictwa Narodowego, ma „zlikwidować bezrobocie w Łodzi". (s)

Nie zapominaj o tych, którym zabrakło pracy i chleba

Złóż ofiarę na Pomoc Zimową

Kto zastrzelił Chwałkiewicza?

Sąd nie dał wiary zeznaniom Nowaka, i, wobec nikłych poszlak, Gerszta uniewinnił

Przed sądem okręgowym odpowiadał wczoraj **22-letni Mendel Gerszt,** oskarżony o zabójstwo.

W dniu 16 sierpnia zameldował Jankiel Gerszt, zamieszkały przy ul. Gęsiej Nr. 4, że tegoż dnia w godzinach rannych **skradziono mu z mieszkania garderobę wartości 300 złotych.**

Gerszt próbował — poza złożeniem meldunku — na własną rękę odzyskać skradzione mienie i w tym celu **wszedł w kontakt z kilku osobnikami, będącymi jakby pośrednikami ze światem podziemnym.**

W dniu 18 września zostali poszkodowani Gerszowie powiadomieni, iż **skradzione im rzeczy są do odebrania i że na właściwe miejsce zaprowadzi ich chłopiec, który po nich przyjdzie.**

Małżonkowie Gerszt wraz z dwoma dorosłymi synami (jednym z nich był oskarżony) zostali skontaktowani w ten sposób przy zbiegu ulic Zawiszy i Franciszkańskiej z **Wacławem Chwałkiewiczem i Henrykiem Nowakiem, obu zawodowymi złodziejami.**

Rozmowa z tymi dwoma przerodziła się w kłótnię, a potem w bójkę. **Mendel Gerszt został uderzony w twarz przez Nowaka.** W rezultacie, w chwili gdy Gersztowie ratowali się ucieczką, padł strzał i **Chwałkiewicz runął na bruk ciężko ranny w pierś.**

Przewieziony do szpitala — **Chwałkiewicz zmarł.**

Obecnym przy zajściu, zakończonym tak tragicznie był Nowak. Badany wyjaśnił, że **wdali się z Gersztami w pertraktacje co do zwrotu rzeczy, ale gdy do zgody nie doszło — uderzył jednego z Gersztów.** W trakcie ucieczki Mendel Gerszt — jak twierdził Nowak — **strzelił i zabił Chwałkiewicza.**

W wyniku dochodzenia młody Gerszt odpowiadał wczoraj przed sądem za zabójstwo.

Rozprawie przewodniczył sędzia Merson. Oskarżał prok. Osuchowski. Obronę wnosił adw. Lilker.

Nowak, zeznający dla oskarżonego zdecydowanie obciążająco, **nie wzbudził zaufania sądu, gdyż podał, że karany nie był natomiast obrońca oskarżonego wykazał, że ten główny świadek dowodowy karany był już 4 razy.**

Dalej, zbadany jeszcze przed śmiercią denat wyznał, **że strzelał do niego ktoś inny, nie oskarżony, zaś sam Gerszt twierdził, że widział jak do Chwałkiewicza strzelił ktoś z budki tytoniowej.**

W tych warunkach, wobec nikłych poszlak i niewiarogodności Nowaka, **sąd oskarżonego Mendlą Gerszta uniewinnił.** (l)

Łódź ufunduje ścigacza

Powołany będzie specjalny komitet obywatelski w tej sprawie

Wskazując na powszechny wyścig zbrojeń, Marszałek Śmigły Rydz zaapelował do ofiarności społeczeństwa na cele obrony Państwa.

Jak szeroko zagadnienie to jest traktowane przez miarodajne czynniki — stwierdza oświadczenie p premiera gen. Sławoj-Składkowskiego, że **„Fundusz Obrony Morskiej musi być uważany za równoległy z Funduszem Obrony Narodowej".**

Obecnie, gdy interesy nasze na Bałtyku rosną, uważamy, że w sprawach Funduszu Obrony Morskiej i Funduszu Obrony Narodowej na pierwszym miejscu należy postawić **ufundowanie ścigacza marynarki wojennej przez społeczeństwo województwa łódzkiego.**

W celu przeprowadzenia akcji zbiórkowej na ścigacza okręgu łódzkiego zostanie powołany **specjalny Komitet Obywatelski,** którego organizacyjne posiedzenie odbędzie się w dniu 25 listopada r. b. o godz. 18 w sali Urzędu Wojewódzkiego Łódzkiego.

Polskie radio zaprasza słuchaczy

na wieczór dyskusyjny. — Należy zgłosić się listownie

Dnia 24-go listopada o godz. 22.00 w programie Warszawy II nadaje Polskie Radio drugi odczyt prof. Bogdana Suchodolskiego p. t. „Nadzieje wieku XIX-go i trudności doby współczesnej". Pierwszy odczyt p. t. „Co nowego w życie wprowadził wiek XIX?" nadany był dn. 17 b. m.

Na temat tych obu prelekcji Polskie Radio w porozumieniu z prelegentem urządza w piątek, dnia 25-go listopada o godz. 20.00 wieczór dyskusyjny, który odbędzie się w Klubie Radiowym i zaprasza do wzięcia w nim udziału wszystkich, którzy z zainteresowaniem wysłuchali odczytów prof. Suchodolskiego.

W ten sposób Polskie Radio po raz pierwszy próbuje ułatwić swoim słuchaczom nawiązanie osobistego kontaktu z prelegentem i wzajemną wymianę myśli.

Zaproszenie na wieczór otrzyma każdy słuchacz, który listownie zgłosi chęć wzięcia w nim udziału najpóźniej do dnia 21-go listopada pod adresem: Polskie Radio, Warszawa 1, Mazowiecka Nr. 5, podając swe nazwisko, zawód i dokładny adres.

Z życia robotniczej Łodzi

W przyszłym tygodniu odbedzie się walne **zebranie delegatów fabrycznych klasowego związku włókniarzy,** na którym omówiona ma być sytuacja w przemyśle włókienniczym. M. in. delegaci złożą sprawozdanie ze sposobu wykonywania orzeczenia zastępującego układ zbiorowy w przemyśle łódzkim.

* * *

Związki zawodowe zwróciły uwagę na coraz liczniejsze w ostatnich czasach **wypadki zasłabnięć robotników przy pracy.** Zdarzają się też liczne wypadki krwotoków u robotników w czasie pracy.

W związku z tym organizacje zawodowe postanowiły zwrócić sie do inspektoratu pracy z wnioskiem o podjęcie **badań warunków pracy robotników i ustalenie przyczyn, które wywołują te niepożądane i groźne dla zdrowia objawy u robotników.**

* * *

W zakładach przemysłowych **Haeblera wynikł zatarg z majstrami fabrycznymi,** na tle odmowy przyjęcia do pracy starych majstrów w związku z uruchomieniem drugiej zmiany. W związku z tym związek majstrów fabrycznych zwrócił się do inspekcji **pracy z prośbą** o wyznaczenie konferencji **porozumiewawczej.** (i)

Za obrazę Narodu Polskiego

10 miesięcy więzienia

Przed sądem okręgowym odpowiadał wczoraj **30-letni Mendel Gorzkiewicz, rzeźnik** z zawodu, oskarżony o znieważenie Narodu Polskiego.

Niejaki Franciszek Rzepka wywoził od Gorzkiewicza drzewo po rozbiórce domu. Pomiędzy oskarżonym a Rzepką wynikł spór, bowiem oskarżony zarzucał swemu kontrahentowi, że bierze drzewo nie tylko z domu rozebranego, ale i to, co do którego się nie umawiali. Doszło do ostrej wymiany słów, w toku której — jak zgłosił Rzepka potem w komisariacie — **dopuścił się Gorzkiewicz obrazy Narodu Polskiego.**

Przed sądem 7 świadków popierało dane, głoszone przez Rzepke, świadkowie policjanci twierdzili, że inkryminowanych słów nie słyszeli.

Gorzkiewicz został skazany na 10 miesięcy więzienia. (l)

Z POLSKIEGO TOW. KRAJOZNAWCZEGO.

W piątek, 25-go listopada b. r., w świetlicy Towarzystwa (Al. Kościuszki 17) p. inż. A. Nalepińscy podzielili się wrażeniami z wycieczki do Biskupina i Inowrocławia. Początek o godz. 20.

W sobotę, 26-go b. m., odbędzie się zabawa taneczna p. n. „Tradycyjne Andrzejki" dla członków i wprowadzonych gości. — Początek o godzinie 20-ej min. 30.

Wstęp zł. 1.50, dla członków zł. 1.

Z TOW. PSYCHOLOGICZNEGO W ŁODZI.

W sobotę, 26-go listopada r. b., o godz. 20-ej odbędzie się w sali rady miejskiej przy ulicy Pomorskiej Nr. 16 odczyt p. dr. Stefana Baleya, prof. Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego p. t. „Nieletni jako przestępcy".

Wstęp wolny dla członków i wprowadzonych gości.

SPORT

240 uczniów startuje na szkolnych mistrzostwach pływackich

Sport pływacki wśród młodzieży szkolnej na terenie Łodzi rozwija się w tempie imponującym, dzięki czemu powstają coraz to nowe kadry młodych zdolnych pływaków.

Miarą rozwoju tego zdrowego sportu jest liczba startujących zawodników w mistrzostwach pływackich łódzkich szkół średnich, organizowanych już od paru lat przez Zw. Wychowawców Fizycznych. Liczba zgłoszeń w tym roku do mistrzostw, które rozegrane zostaną w ciągu soboty i niedzieli w basenie polskiej YMCA przy ulicy Traugutta Nr. 3 jest rekordowa, gdyż wynosi 240 zawodników (w tym 165 uczniów). Ze względu na tak liczny udział zawodników, jak już podawaliśmy, zostały ubiegłej soboty przeprowadzone eliminacje na podstawie których do finałów zakwalifikowanych zostało 117 uczniów i 53 uczennice.

W sztafetach startować będzie 14 drużyn męskich i 5 żeńskich. Tak olbrzymia liczba startujących jest godna podkreślenia tymbardziej, że do mistrzostw dopuszczeni zostali uczniowie wyłącznie klas wyższych: czwartej gimnazjalnej i obu licealnych. Dla zwycięzców przeznaczone są liczne nagrody, a między inn. nagroda prezydenta miasta Mikołaja Godlewskiego, dyr. YMCA Trypki i Związku Nauczycieli Wych. Fizycznego.

Kraków wycofuje drużynę z meczu finałowego ze Lwowem

Kraków, 23 listopada.

Na niedzielę wyznaczony jest do Lwowa finałowy mecz o puchar Polski pomiędzy zespołami Krakowa i Lwowa. W dniu dzisiejszym zarząd KOZPN postanowił nie wysłać drużyny Krakowa na powyższy mecz, motywując to tem, że Lwów jest przez wyznaczenie meczu na jego terenie faworyzowany, a regulamin przewiduje iż finał rozgrywek musi się odbyć w stolicy.

Orlęta mistrzem Polski w lekkiej atletyce

Warszawa, 23 listopada.

PZLA przyznał ostatecznie tytuł mistrza lekkoatletycznego Polski dęblińskim Orlętom. Zarząd uznał, iż Gąssowski miał prawo startu w barwach drużyny wojskowej i dlatego zweryfikował mistrzostwa zgodnie z wynikami uzyskanymi na bieżni.

Zestawienie drużyn na mecz Łódź—Poznań

Mecz bokserski Łódź — Poznań rozpocznie się w niedzielę w hali sportowej w parku im. Poniatowskiego o godz. 18-ej. Drużyna Poznania przyjedzie w składzie wzmocnionym. W wadze koguciej zamiast wyznaczonego poprzednio Liszkego (HCP) wystąpi znany pięściarz Warty Koziołek. Nastąpiła również zmiana w wadze ciężkiej, gdyż Białkowskiego z Warty, który uległ kontuzji podczas walki z Sowińskim w meczu Warta — Polonia, zastąpi znany w Łodzi Adamczyk z H.C.P.

Po tych zmianach ostateczne zestawienie par przedstawia się następująco (na pierwszym miejscu podajemy pięściarzy Poznania): waga musza: Stempniewicz — Rossman, waga kogucia: Koziołek — Marcinkowski, waga piórkowa: Pela — Celmer, waga lekka: Szymczak — Kowalewski, waga półśrednia: Jarecki — Taborek, waga średnia: Szulczyński — Pisarski, waga półciężka: Klimecki — Moszkowicz, waga ciężka: Adamczyk — Kłodas.

„Gwoździem" meczu będzie walka w wadze średniej Pisarskiego z Szulczyńskim, a poza tym b. ciekawie zapowiadają się walki w wagach: muszej, półśredniej i półciężkiej. Sędzią ringowym meczu będzie p. Słabicki z Warszawy, zaś sędzią punktowym p. Pasturczak również z Warszawy.

Bokserzy poznańscy przyjadą do Łodzi w sobotę wieczorem. Przedsprzedaż biletów na mecz odbywa się w firmie „Erwin Stibbe, Piotrkowska Nr. 130". Ceny biletów — propagandowe: od zł. 1 do 3 złotych.

Dziś konferencja prezesów związków sportowych

W dniu dzisiejszym odbędzie się o godzinie 16-ej w Domu-Pomniku im. Marszałka Józefa Piłsudskiego zebranie prezesów łódzkich okręgowych związków sportowych, zwołane przez Okręgowy Urząd W.F. i P.W.

Na konferencji tej poruszone będą bolączki sportu łódzkiego.

NA POMOC ZIMOWĄ.

Miejski komitet pomocy zimowej w Łodzi informuje, że dyrekcja „Grand-Kina" postanowiła przekazać całkowity wpływ kasowy, osiągnięty z dzisiejszego, czwartkowego, przedstawienia na rzecz pomocy zimowej dla bezrobotnych. Jest to, obok normalnych świadczeń, ofiara dobrowolna.

Wiara w człowieka

W „Kurierze Warszawskim" (Nr. 322 z dnia 23-go listopada) ukazał się artykuł p. J. O. p. t. „Wiara w człowieka", który poniżej zamieszczamy ze względu na niezwykłą w dzisiejszych czasach treść i jakże, niestety, obecnie pogardzaną tendencję humanitarną.

Z Anglii przyszła dziwna wieść. Oto przeszedł w Izbie Gmin wniosek, wzywający rząd do zniesienia stosowania kary śmierci tymczasem na 5 lat.

Powtarzam, jest to wieść dziwna. Przyzwyczailiśmy się bowiem w dzisiejszych czasach, że w większości państw jednostka schodzi coraz bardziej do roli kółka od maszyny, od kręcącego się gdzieś bezdusznie w takt automatu. I gdy koło jest złe — to wyrzuca się je do śmieci. I dlatego cóż kogoś może obchodzić kwestia kary śmierci, stosowanej do jednostek wyobcowanych ze społeczeństwa. Prawda, walka między zwolennikami kary śmierci a jej przeciwnikami nie jest nowa. Całe stulecia były jej świadkami. I nie można powiedzieć, aby argumenty zwolenników tej kary nie miały pozorów słuszności. Nie o to jednak chodzi. Ostatnio walka między tymi prądami omal ustała całkowicie. Przeciwnicy kary śmierci zamilkli, jakby onieśmieleni tym nawrotem barbarzyństwa, którego pierwszym sygnałem była Rosja bolszewicka.

Z d e p t a n o g o d n o ś ć l u d z k ą, zbrukano poczucie własnego ja. Najdobitniej się to zaznacza w systemach karnych. Już nic nikogo nie dziwi. Wysuwane wszak są nawet teorie, że karze się człowieka nie tylko za czyny, ale za przekonania. Wprowadzane są pojęcia o d p o w i e d z i a l n o ś c i z b i o r o w e j. Człowieka prześladuje się z a j e g o p o c h o d z e n i e, z a w i a r ę, p r z y k t ó r e j t r w a.

Nic więc dziwnego, że w tych warunkach ludzkość powoli oswoiła się z bezwzględnością ludzi wobec ludzi. Zapomniano o szczytnych, pięknych hasłach litości i w i a r y w c z ł o w i e k a. Bo wszak ci wszyscy, którzy kiedykolwiek z karą śmierci walczyli, to robili to nie z uwagi na tolerancję przestępstwa. Kierowała nimi piękna, acz niekiedy zawodna może zasada „wiary w człowieka".

I dlatego z takim wzruszeniem słuchamy wieści z Anglii. Może to naiwne, może ów eksperyment, uchwalony przez parlament, nie wyda właściwych owoców. Zanotujmy jednak ten fakt, jako rzadko dzisiaj spotykany objaw wiary w człowieka

J. O.

Nasz reporter zanotował:

W mieszkaniu własnym przy ulicy Pałacowej Nr. 35 usiłowała pozbawić się życia 32-letnia Marianna Kozłowska, zażywając większej dozy sublimatu.

Lekarz pogotowia udzielił desperatce pierwszej pomocy i przekazał ją do szpitala. Przyczyną rozpaczliwego kroku były nieznaski domowe.

* * *

W domu przy ulicy Marynarskiej Nr. 11, w mieszkaniu własnym usiłował pozbawić się życia 36-letni Chaim Weinberg, zamieszkały tamże.

Lekarz pogotowia stwierdził zatrucie jodyną i po udzieleniu mu pierwszej pomocy, pozostawił go na miejscu.

* * *

Na ulicy Młynarskiej Nr. 39 Stefan Krysiak, zamieszkały przy ul. Marysińskiej 39, napadł na przechodzącego Stefana Czapowskiego, zamieszkałego przy ulicy Tokarzewskiego Nr 18 i pobił go dotkliwie.

Rannego opatrzył wezwany lekarz pogotowia. Przeciw Krysiakowi policja zarządziła dochodzenie.

* * *

Józef Kaźmierczak, robotnik, zam. przy ulicy Nowo-Pańskiej Nr. 164, zameldował, że syn jego, 13-letni Zygmunt, wyszedł z domu w dniu 18 b.m i zbiegł w nieznanym kierunku.

Policja zarządziła poszukiwania.

* * *

Ze straganu Izraela Najmana na Bałuckim Rynku jakiś osobnik ściągnął paczkę pończoch, wartości 100 złotych i zamierzał zbiec, lecz został w czasie pościgu zatrzymany. Zatrzymanym okazał się Józef Manner, zam. przy ul. Łagiewnickiej 60. Mannera osadzono w areszcie.

Pasternak skazany na śmierć

Niezwykły zbrodniarz w ostatnim słowie prosił sąd o... karę śmierci. — Po wyroku jednak rozmyślił się i zapowiedział złożenie apelacji

Piotrków, 23 listopada.

W drugim dniu procesu przeciwko Pasternakowi, sąd wysłuchał przemówień stron, ostatniego słowa oskarżonego i po blisko dwugodzinnej naradzie ogłosił wyrok. Powiedzmy odrazu, iż

PASTERNAK SKAZANY ZOSTAŁ NA KARĘ ŚMIERCI PRZEZ POWIESZENIE

Prokurator Namysłowski dokonał głębszego wglądu w życie Pasternaka i doszedł do wniosku, iż etapami w tym życiu, słupami granicznymi odgradzającymi jedną epokę od drugiej — były przestępstwa: **zdezerterował z wojska, okradł żonę i oszukał ją, doprowadziwszy ją do ruiny, jako praktykant leśny dopuścił się również nadużycia, jako adjunkt leśny okradł swego zwierzchnika kradł potem gdzie się dało, nabierał w kawiarniach i restauracjach, następnie zdefraudował w Łodzi ponad 1050 zł.**

Wreszcie doszło do zbrodni.

Mowa prokuratora

Prokurator zajął się jej szczegółami, podniósł niezwykły cynizm zbrodniarza, jego wyrafinowanie i nieludzkie, przewrotne wyjałowienie z wszystkiego, co prawe, zwłaszcza wtedy, gdy układał plan zbrodni na młodym Jaskólskim, i gdy oświadczył się o rękę siostry zabitego i całował się z jego ojcem.

Oskarżyciel publiczny kładzie ponadto szczególny nacisk na ekspertyzę biegłego, prof. Łuniewskiego, który uznał Pasternaka za całkowicie odpowiedzialnego za swe czyny.

Prokurator zakończył swe przemówienie następującymi słowami:

— W ten sposób, odwdzięczył się Pasternak za gościnność, jakiej doznał od Jaskólskich. Kara śmierci za tak straszną zbrodnię nie może go ominąć. Proszę o zostosowanie najwyższego wymiaru kary — kary śmierci.

Mowa obrońcy

Obrońca, adw. Feliks Missala z Łodzi w dłuższym przemówieniu podniósł jednak pewne okoliczności łagodzące.

Obrońca wskazywał na dzieciństwo Pasternaka. **Wychował się bez rodziców. Ojca, jeżeli człowiek, którego nazwisko nosi, był wogóle jego ojcem — stracił w zagadkowych okolicznościach, gdy miał dwa lata. Matka oddała go do swych rodziców i wyjechała do Niemiec. Nie znał jej wcale, ani ona jego.**

Podczas służby wojskowej, badany przez komisję lekarską — **został uznany jako psychopata konstytucjonalny i na tej zasadzie został zwolniony z wojska.** Choć tedy biegły stwierdził, że jest normalny i za swe czyny odpowiedzialny — **może ulegać oskarżony pewnym napadom i za czyny w takim stanie odpowiedzialnym być nie może.**

Obrońca zajął się potem zeznaniami świadków oskarżenia i w niektórych punktach stara się je osłabić.

W konkluzji prosi obrońca choćby ze względu na młody wiek oskarżonego, **o nie wymierzanie mu kary śmierci, lecz o karę więzienia.**

Sąd udziela głosu oskarżonemu, by wypowiedział się w ostatnim słowie.

Pasternak wstaje z pewną miną i mówi donośnym choć chwilami nawet zlekka drżącym głosem:

Ostatnie słowo

— Z tego, co teraz powiem, proszę nie sądzić, że kierować mną będzie chęć zostania bohaterem kryminalnym, albo że to jest gest teatralny. Wychowałem się w tak strasznych warunkach, że już nawet płakać nie mogę. (W tym miejscu zadrgały mu po raz pierwszy w ciągu całego procesu mięśnie twarzy). **Zabiłem brata i syna i powinienem dać rodzinie pełne zadośćuczynienie. Tym zadośćuczynieniem może być tylko moja śmierć.**

— Jako oskarżony, wiem, że mam prawo prosić o łaskę. Korzystam z tego prawa i proszę o śmierć!

Twarz Pasternaka po tych słowach znów obleka się w nieodstępujący go uśmiech.

Sąd udaje się na naradę.

Wyrok

Wśród doprawdy grobowej ciszy przewodniczący trybunału wiceprezes Michalewski, ogłasza wyrok:

PASTERNAK ZOSTAJE SKAZANY NA KARĘ ŚMIERCI.

Skazany przyjął wyrok z tym samym uśmiechem. Jakby był rad z tego, co się stało.

W motywach sąd podkreślił, iż **Pasternak jest jednostką dla otoczenia niebezpieczną i jako taki musi być wyeliminowany ze społeczeństwa. Sąd wziął pod uwagę orzeczenie biegłego, uznał Pasternaka za całkowicie odpowiedzialnego i uznał, że wyrok śmierci jest dlań karą odpowiednią.**

Po wyroku, już po opuszczeniu przez sąd sali, Pasternak nie zapomniał gorąco podziękować adw. Missali za obronę, po czym

prosił go o... złożenie apelacji.

Wyrok wywołał w Piotrkowie i w Łodzi wielkie wrażenie i jest szeroko komentowany. (l)

Uczeń zabił kupca Herziga

Sąd krakowski skazał 19-letniego Ochalskiego na 10 miesięcy więzienia z zawieszeniem kary

Kraków, 23 listopada.

Głośne było z końcem września br. **śmiertelne zajście, jakie rozegrało się przy ul. Wielopole przed gmachem PKO.**

Kilku wyrostków, zaczepiających wychodzących z gmachu PKO. Żydów, natknęło się na kupca Mojżesza Borucha Herziga, którego jeden z pośród nich uderzył w głowę. **Herzig padł i stracił przytomność, a po przewiezieniu do szpitala, nazajutrz zmarł.**

Jako podejrzanego o zadanie okrutnego ciosu, **zatrzymano ucznia II kl. liceum im. Hoene-Wrońskiego, Jerzego Ochalskiego, liczącego 19 lat.**

W wyniku przeprowadzonego śledztwa, prokuratura sporządziła akt oskarżenia o nieumyślne spowodowanie śmierci. Proces odbył się wczoraj przed sądem okr. w osobie s. o. dr. Wesołka, Ochalski na rozprawie nie przyznał się do winy i tłumaczył się, że **idąc z kolegami w pewnej chwili wyciągnął rękę i wtedy to Herzig nadział się na jego pięść.**

Prokurator dr. Ojrzanowski w mowie swej podkreślił, że trudno uwierzyć, aby ktoś niechcący mógł uderzyć przechodnia z taką siłą, aby go powalić na ziemię i spowodować śmierć. Prkourator żądał ukarania Ochalskiego wedle określonej aktem oskarżenia kwalifikacji czynu. Pełnomocnik wdowy po tragicznie zmarłym kupcu domagał się zasądzenia odszkodowania w wysokości symbolicznej **złotówki.**

W wyniku rozprawy sąd ogłosił wyrok, mocą którego Ochalski uznany został winnym przestępstwa z art. 230 par. 1 t. j. nieumyślnego zabójstwa i skazany został na 10 mies. więzienia z zaliczeniem aresztu śledczego z zawieszeniem wykonania kary na 5 lat.

Po ogłoszeniu wyroku obrońca oskarżonego dr. Stuhr zapowiedział apelację.

Dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują apteki: Sadowska-Dancerowa, Zgierska 146, W. Groszkowski, 11-go Listopada 15, T. Karlin, Piłsudskiego 54, R. Rembieliński, Andrzeja 28, J. Chądzyńska, Piotrkowska 165, E. Miller, Piotrkowska 46, G. Antoniewicz, Pabianicka 56, J. Unieszowski, Dąbrowska 24a.

20-lecie samorządu miejskiego

Parki i zieleńce w Łodzi

1 drzewo na 18 mieszkańców. — Największy park w Europie będzie częściowo oddany do użytku już 3-go maja 1939 roku.— Zadrzewienie ulic i placów łódzkich

W kolejnym szkicu, omawiając poszczególne działy gospodarki miejskiej z okazji 20-lecia samorzadu łódzkiego, zająć się należy **parkami i zieleńcami Łodzi.**

„Żywa zieleń roślin — to niezbędny czynnik higieny i estetyki miast nowoczesnych. Ideał osiedli — to miasta-ogrody. Parki, skwery i zieleńce — to radość dla dzieci, wypoczynek dla starszych. Rozbudowa plantacyj miejskich — to zmniejszenie wydatków na szpitale, to zatrudnienie licznych rzesz bezrobotnych".

Takie sią hasła i postulaty nowoczesnej urbanistyki i nowoczesnego ogrodnictwa miejskiego o doniosłym znaczeniu społecznym.

Dla Łodzi, wielkiego miasta przemysłowego, o przeszło 650-tysięcznej ludności i wyjątkowo ujemnych warunkach zdrowotnych i estetycznych, **problem zieleni miejskiej posiada specjalne znaczenie.** Niedostateczna ilość terenów wypoczynkowych, parków i skwerów, ogrodów jordanowskich dla dzieci, ogródków działkowych, pasm zadrzewień placów i ulic, wprowadzających w szare mury miasta żywą zieleń, neutralizującą szkodliwe dla zdrowia wpływy wyziewów i dymów z setek fabryk — te bolączki Łódź zawsze odczuwała dotkliwiej, niż inne miasta w Polsce. To też rozbudowa plantacyj w Łodzi stała się jednym z ważniejszych zagadnień gospodarki miejskiej. Od kilku lat zarząd miejski poświęcił tej sprawie wiele uwagi i osiągnął znaczne postępy na tym polu.

Z roku na rok przeprowadzane są **wielkie inwestycje.** A zaznaczyć należy, że inwestycje te, jak zreszta żadne z inwestycyj na terenie Łodzi, **nie wpływały na zmniejszenie świadczeń w dziedzinie opieki społecznej, zdrowia publicznego itd.**

Na plan pierwszy wysuwa się **budowa wielkiego, największego w Polsce, parku ludowego,** który ku wiecznej pamięci i chwale Wskrzesiciela Polski i Wodza Narodu, otrzymał w roku 1936 nazwę **parku im. Marszałka Józefa Piłsudskiego.**

Począwszy od roku 1936 rozbudowa parku posuwać się zaczeła w szybkim tempie. I oto już w dniu 3 maja 1939 roku nastąpi **poświęcenie dębu pamiątkowego na Wzgórku Wolności — część parku oddana zostanie do użytku publicznego.**

Równocześnie zarząd miejski przystąpił do budowy skwerów w poszczególnych dzielnicach miasta. Założono skwer z ogrodem jordanowskim dla dzieci **w dzielnicy Bałut, przy ul. Brzezińskiej,** zupełnie pozbawionej ogrodów miejskich. Ukończono budowe skwerów i zieleńców na dziedzińcach **kolonii miejskiej im. Montwiłła-Mireckiego.** Urządzono piękny bulwar **na Al. Kościuszki.**

W ubiegłym roku zaniechano parcelacji terenów leśnych, przeznaczonych pod budowę miasta - lasu w Łagiewnikach. W ten sposób w odległości 4 klm od miasta zostały zabezpieczone najpiękniejsze w okolicy Łodzi lasy, które, połączone z miastem nowowybudowaną obsadzoną trzema rzędami lip aleją, stanowić będą wielki rezerwat zieleni.

Poważnym zagadnieniem była **sprawa zadrzewienia ulic i placów w Łodzi.** Teren łódzki pod tym względem był bardzo trudny. Wąskość chodników uniemożliwiała na większości ulic ich zadrzewienie. Brak zaś na wielu ulicach kanalizacji, nieszczelne przewody gazowe oraz atmosfera miasta, **przesycona gazami i dymami setek fabryk, wpływała ujemnie na normalna wegetację drzew.** Mimo jednak tych przeszkód akcja zadrzewiania ulic i placów posunięta została w latach ostatnich do ostatecznych możliwości.

Obecny stan zadrzewienia 318 ulic i placów wynosi **37.029 drzew.** W ten sposób 1 drzewo uliczne wypada na 18 mieszkańców, gdy jeszcze przed kilku laty 1 drzewo przypadało na 30 mieszkańców. Dodać należy, że ustalona norma w dobrze zadrzewionym mieście wynosi: **1 drzewo na 10 mieszkańców.**

Nadmienić należy, że nie tylko w samej Łodzi sadzi się systematycznie drzewa, ale również w okolicznych wsiach, które mają być w przyszłości wcielone do Łodzi. Chodzi więc o to, by z góry zapewnić w nich należyte zadrzewienie.

Główny wysiłek zarządu miejskiego w dziedzinie plantacyi skupia się jednak na przysporzeniu miastu jaknajwiększej ilości parków. I oto kosztem przeszło miliona złotych zakupiono w tym roku **park prywatny w Julianowie,** który już rozbudowuje się w szybkim tempie. Położony w sercu Bałut, zamknięty dotąd **ogród Anstadta** zamieniono w ośrodek wypoczynkowo - społeczny z domem dla bezdomnej matki i pawilonem „Kropli Mleka". Mieszkańcy południowej dzielnicy miasta otrzymają jeszcze zapewne w roku bieżącym **stary park Leonhardta.** I wreszcie kończą się już pertraktacje w sprawie wykupienia z rąk prywatnych **parku „Wenecja"** i oddania go, po odpowiedniej przebudowie, społeczeństwu łódzkiemu. Osiągnięcia zarządu miejskiego w tym kierunku należy uznać za bardzo korzystne.

Sum.

Za nadużycia skarbowe

sąd skazał b. naczelnika urzędu na 2 lata, Rozenberga na półtora roku i Flajszhakiera na 1 rok więzienia

Po kilkudniowej rozprawie sąd okręgowy ogłosił wczoraj **wyrok przeciwko czterem oskarżonym w procesie o nadużycia skarbowe,** o którym donosiliśmy kilkakrotnie.

B. naczelnik urzędu skarbowego **Julian Gesiorowski skazany został na dwa lata więzienia,** przy czym z mocy amnestii sąd połowę kary mu darował. Sąd uznał, że na skutek nadużycia oskarżonego **Skarb Państwa nie poniósł strat.**

Jakub Flajszhakier skazany został **na rok więzienia,** z mocy amnestii połowa kary została mu darowana a wykonanie drugiej połowy sąd mu zawiesił.

Chaim Rozenberg skazany został **na rok i 6 miesięcy więzienia,** przy czym również połowa kary została mu darowana z amnestii.

Józef Markowicz został uniewinniony.

(l)

KRZYK ULICY:

Zagrajmy w otwarte karty!

Każdy musi mieć prawo do życia

Są palące zagadnienia, które ze względu na ich doniosłość muszą być

NATYCHMIAST ROZWIĄZANE

Podkreślamy ze specjalnym naciskiem, że nie tylko

NASZE SPOŁECZEŃSTWO,

lecz dziesiątki milionów ludzi w Europie żyją nadzieją, że powołane jednostki i czynniki zabiorą wreszcie

ZDECYDOWANY GŁOS.

Pierwszą wielką kwestią społeczną jest wyzwolenie kobiety ulicy, domagającej się prawa powrotu do uczciwego życia.

PRAWA POWROTU DO SPOŁECZEŃSTWA,

które ją zbyt pośpiesznie potępiło. Trzeba jej dać

PRAWO OBRONY.

— Pozwólcie nam mówić — oświadczają — pozwólcie nam powiedzieć, dlaczego poszłyśmy na tę drogę.

I prawdą jest, że my — zwykli szarzy ludzie — nie zdajemy sobie sprawy jak wielką tragedię przeżywają lub przeżyły niektóre z tych kobiet zanim stoczyły się na dno upadku.

* * *

Czy naprawdę są to wszystko kobiety upadłe? Czy naprawdę nie ma już dla nich powrotu?

W sercu każdego szlachetnego człowieka budzi się uczucie litości

SPRAWIEDLIWOŚCI

Po głębokim namyśle każdy odpowiada zdecydowanie: — powinny, muszą mieć prawo powrotu do życia uczciwego.

* * *

„Krzyk ulicy" („La maison du Maltals") jest pierwszym śmiałym głosem w tej sprawie.

GŁOSEM POTĘŻNYM I PRZEKONYWUJĄCYM.

Dlaczego właśnie „Krzyk ulicy"? I dlaczego właśnie film ma odegrać rolę tego czynnika, który obudzi uśpione poczucie sprawiedliwości?

* * *

Dzieje powstania tego filmu są ściśle zwiazane z życiem najpiękniejszej kobiety Paryża. Przyszła z ulicy do salonów... zapomniała o swym dawnym poniżeniu... kilka lat spędzonych u boku męża wyrwało ją — zdawałoby się — na zawsze z domu, z którego nie ma powrotu... i nagle... szantaż.

Czy z tak ciężkim trudem zdobyte szczęście kobiety ma prysnąć jak bańka mydlana? Czy wolno w tych warunkach oderwać najwierniejszą żonę od męża i zabrać dziecku matkę?

CZY TO JEST SPRAWIEDLIWOŚĆ?

* * *

„Krzyk ulicy" jest krzykiem milionów ludzi ze wszystkich sfer. Jest krzykiem zarówno kobiet jak mężczyzn, jest „krzykiem serc".

* * *

Wyobraźcie sobie ten śmiały temat na ekranie, wyobraźcie sobie wielkich akorów francuskich: Viviane Romance, Dallo i Louis Juoveta w kapitalnych kreacjach, przeczytajcie entuzjastyczne recenzje prasy francuskiej i angielskiej o tym filmie, a zrozumiecie dlaczego wszyscy z suteryn i mansard, z domów drobnomieszczańskich i z pałaców wypełniają sale kin, wyświetlających „Krzyk ulicy".

Czy wiecie dlaczego? Dlatego, że jest to film wielki, piękny i głęboki. Jednym słowem — arcydzieło.

Dziś zobaczycie je w kinie „Palace".

TEATR MUZYKA SZTUKA

TEATR MIEJSKI.

Dziś, w czwartek, o godz. 4-ej po poł. „Most" Szaniawskiego dla młodzieży szkolnej; o godzinie 8.30 wiecz. „Skąpiec" Moliera z L. Solskim.

TEATR POPULARNY.

Dziś, w czwartek, o godz. 8.15 wiecz. komedio-opera Kamińskiego „Skalmierzanki", w reżyserii Br. Dąbrowskiego.

TEATR DLA DZIECI „KOT W BUTACH". (Al. Kościuszki 57).

W bieżącym tygodniu odbędą się 3 przedstawienia: w sobotę o godz. 4.15 po poł.; w niedzielę o 12-ej w poł. i o 4.15 po poł. Grana będzie prześliczna bajka M. Kownackiej o szkole p. t. „O Żaczku-Szkolaczku i o Sowizdrzale co jeden kochał szkołę, a ten drugi wcale".

HANKA ORDONÓWNA W ŁODZI.

Wobec wielkiego powodzenia, jakim cieszył się pierwszy występ Hanki Ordonówny, pieśniarka ta wystąpi w Filharmonii po raz wtóry w czwartek, dnia 1-go grudnia r. b. o godz. 8-ej min. 45 wiecz. — Bilety już do nabycia w kasie Filharmonii.

Z KONSERWATORIUM MUZYCZNEGO HELENY KIJEŃSKIEJ-DOBKIEWICZOWEJ.

W niedzielę, 27-go b. m., o godz. 16-ej w lokalu Konserwatorium przy ul. Traugutta Nr. 9 (tel. 210-86) odbędzie się II Wieczorek muzyczny uczniowski. Udział w wieczorku biorą klasy fortepianowe, skrzypcowe, instrumentów dętych i kameralne prof. Bromirskiej, Dobkiewicza, Kijeńskiej-Dobkiewiczowej, Lewensteina, Wiłkomirskiego, Nagujewskiego, Brandta, p. Jarzębowskiej, Romanowskiej i Zachertówny. — Bilety w cenie po gr. 50 (dla uczniów) i zł. 1 przy wejściu. Dochód na wpisy dla niezamożnych uczniów.

RADIO

PROGRAM ROZGŁOŚNI ŁÓDZKIEJ POLSKIEGO RADIA.

CZWARTEK, dnia 24-go listopada.

5.30—5.35: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 5.35—6.35: Muzyka poranna (płyty). 6.35—6.50: Gimnastyka. 6.50—7.00: Muzyka płyty). 7.00—7.15: Dziennik poranny. 7.15—8.00: Muzyka (płyty). 8.00—8.10: Audycja dla szkół. 8.10—11.00: Przerwa. 11.00—11.25: „Głuchy piewca—Beethoven" — poranek muzyczny dla szkół powszechnych z objaśnieniami dr. Zygmunta Sitkowskiego. Wykonawcy: Polski Kwartet Smyczkowy (z Poznania). 11.25—11.57: Koncert orkiestry dętej (płyty z W-wy).

11.57—12.03: Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03—13.00: Audycja południowa (z Poznania). 13.00—14.00: Przerwa. 14.00—14.50: Muzyka operetkowa (płyty). 14.50—15.00: Łódzkie wiadomości giełdowe i odczytanie programu. 15.00—15.15: Rozmowa technika z młodzieżą — audycja w opracowaniu Wacława Frenkla. 15.15—15.30: Kłopoty i rady : „Pechowy dzień" — audycja w opracowaniu Ireny Gembrowicz. 15.30—16.00: Muzyka obiadowa w wykonaniu Ork. Rozgłośni Lwowskiej pod dyr. T. Seredyńskiego. 16.00—16.05: Dziennik popołudniowy. 16.05—16.15: Wiadomości gospodarcze. 16.15—16.35: Przemysł a obronność kraju — odczyt dla młodzieży licealnej wygłosi Jerzy Prądzyński. 16.35—16.50: „Co to jest rak i jakie są możliwości leczenia?" — odczyt wygłosi dr. Józef Laskowski.

16.50—17.40: Koncert muzyki operowej. Wykonawcy: Orkiestra Rozgłośni Wilejskiej pod dyr. Wł. Szczepańskiego i Stanisława Paria (baryton) z Wilna.

17.40—18.00: Wspomnienie z P.O.W. — odczyt wygłosi mjr. Krzewski.

18.00—18.10: Odpowiedzi na listy w sprawach technicznych udzieli Wacław Janick

18.10—18.20: Muzyka (płyty).

18.20—18.25: O wszystkim po troszku.

18.25—18.30: Wiadomości sportowe lokalne.

18.30—19.00: „O tytułach utworów muzycznych", gawęda w oprac. prof. B. Rutkowskiego.

19.00—20.35: Koncert rozrywkowy w wyk. Małej Orkiestry i Chóru P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego, Janiny Paszkowskiej — piosenki i Theo — Górskiego (theola).

20.35—21.00: Audycje informacyjne: Dziennik wieczorny. — Wiadomości meteorologiczne. Wiadomości sportowe. — Nasz program na jutro.

21.00—22.00: Teatr Wyobraźni: „Kordian" — zradiofonizowane fragm. z dramatu Juliusza Słowackiego. Radiofonizacja Jerzego Kollera. Muzyka Tad. Z. Kasserna (z Poznania).

22.00—22.10: Pogadanka.

22.10—23.00: Koncert Życzeń Łódzkiej Rodziny Radiowej.

23.00—23.05: Ostatni wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

19.40—HAMBURG: „Wampir"—op. Marschnera.
20.10—MONACHIUM: „Giuditta" — op. Lehara.
20.10—KOPENHAGA: Koncert symfoniczny.
20.10—WROCŁAW: Koncert symfoniczny.
20.10—KOLONIA: „Carmen" — opera Bizeta
20.15—RADIO ROMANIA: Koncert symfoniczny. Dyr. Georgesco.
21.00—BRUKSELA Flam.: „Andrzej Chenier" — opera Giordana.
21.00—RZYM: Koncert symfoniczny.
21.30—RADIO PARIS. Koncert muzyki symfon.
21.30—WIEŻA EIFFLA: „Fidelio" — op. Beethovena.

ZE ZWIĄZKU KSIĘGOWYCH W ŁODZI.

W czwartek, dnia 24-go listopada r. b. o godzinie 8.45 wiecz. w lokalu własnym Związku odbędzie się wieczór dyskusyjny p. n. „Skrzynka pytań".

Przemówienie P. Prezydenta Rzeczypospolitej

z okazji otwarcia międzynarodowego tygodnia walki z rakiem

WARSZAWA, 23 listopada.

Wczoraj, zarówno w Warszawie, jak i w Paryżu odbyły się wielkie uroczystości ku czci Marii Curie z okazji otwarcia międzynarodowego tygodnia walki z rakiem.

Pan Prezydent Rzplitej wygłosił w związku z tym następujące przemówienie:

„Uroczyste uczczenie odkryć z dziedziny fizyki czystej przez zjazd przedstawicieli bez mała 50-ciu narodowości, zorganizowany przez międzynarodową unię przeciwrakową, ma szczególnie głębokie znaczenie.

Z jednej strony widzimy cierpienia ludzkie ze wszystkimi ich zgubnymi skutkami w dziedzinie społecznej, z drugiej — grę sił w przesubtelnych przemianach atomów materii martwej.

Uzależnienie i powiązanie zjawisk tak niezmiernie różnorodnych, jak cierpienia ludzkie i ewolucje atomu — zawdzięczamy nauce.

Ona to — wskazała nam, że żadne zjawisko w przyrodzie nie jest odosobnione. Dostrzegalny świat stanowi całość, olśniewającą nas bogactwem form — przed zawrotną zawiłością których cofają się nieraz umysły najbardziej nawet wtajemniczone. Zdobycze nauki, które dzisiaj pragniemy uczcić, są niezwykłym zaiste przykładem wyników, które mogą być osiągnięte przez uparty wysiłek myśli ludzkiej.

Dzieło Hertza samo przez się wzbudza najwyższy podziw, lecz co więcej — gdy fale przez niego odkryte w tak szerokich granicach posłuszne są geniuszowi Maxwella, to budzi to w nas głębokie zaufanie do zasadniczych myśli przewodnich tego działu wiedzy.

Jakiż zadziwiający rozwój stwierdzamy w dziedzinie promieni „X" od Rentgena do chwili obecnej, gdy dzięki nim stało się możliwe zmniejszenie cierpień ludzkich.

Postęp naszych wiadomości o świecie wewnątrzatomowym, otwartym dla badań naukowych przez podstawowe odkrycia Henri Becquerela, Skłodowskiej-Curie i Piotra Curie w dziedzinie naturalnej przemiany atomów — jest zaiste bezprzykładny w dziejach myśli ludzkiej. Dzięki postępom tych badań jesteśmy dzisiaj w stanie wytwarzać nowe atomy, czy to promienioaktywne, czy inne — które niewątpliwie odegrają doniosłą rolę w walce człowieka z chorobami.

Zdumiewająca ciągłość, z jaką nauka rozwija się i rośnie — jest zjawiskiem niezmiernie krzepiącym. Pomimo zmian lub nawet klęsk, jakie zachodzą w życiu narodów, kolejne pokolenia zachowują i powiększają skarbiec nauki. Wszelkie trudności, niekorzystne warunki, a nawet okresy zastoju — mogą co najwyżej zwolnić, ale nigdy nie potrafią zatrzymać nieuniknionego postępu nauki.

Walkę z plagą raka będziemy więc prowadzili tą właśnie drogą najbardziej pewną, a mianowicie przez badania naukowe, przeciwstawiając w ten sposób chorobom, które gnębią ludzkość, moc twórczą człowieka. Wiarę w szczęśliwy wynik tej walki czerpiemy z tysiącletniej historii myśli naukowej.

Rozumiejąc zasadniczą doniosłość roli, jaką nauka odgrywa w życiu narodów, Polska bierze szczególnie żywy udział w uczczeniu zasadniczych odkryć radu, elektronów, promieni „X" i fal Hertza.

Imię Marii Słodowskiej - Curie jest otoczone w Polsce — jej kraju rodzinnym — najgłębszą czcią, a Instytut Radowy, powstały w Warszawie pod jej najwyższym kierownictwem, stanowi wymowne świadectwo hołdu i wdzięczności Polaków, którzy pamiętają, że pierwszy pierwiastek promienioaktywny wydobyty z rud uranodajnych nosi nazwę Polonu. Jest więc rzeczą naturalną, że obchód czterdziestolecia odkrycia radu odbija się w Polsce echem szczególnie potężnym.

Nie chciałbym zakończyć mego przemówienia, nie podkreśliwszy niezwykłego piękna tak ścisłej i harmonijnej współpracy obojga małżonków Curie dla dobra ludzkości. Widzimy w niej bowiem symbol zawsze bliskiego współdziałania naszych dwuch cywilizacyj, jednoczących Polskę i Francję we wspólnym wysiłku zmierzającym do celów wzniosłości pełnych i do przyszłości coraz lepszej".

Przemówienie Prezydenta Francji p. Lebrun

podczas uroczystej akademii w Sorbonie paryskiej

Przemówienie P. Prezydenta Mościckiego transmitowane przez radio, wysłuchane zostało dzięki zainstalowanym mikrofonem, w Sorbonie paryskiej, gdzie w tym czasie odbywała sie uroczysta akademia ku czci Marii Curie Skłodowskiej.

W chwili, gdy umilkły ostatnie słowa Pana Prezydenta Mościckiego, na sali rozległy się burzliwe oklaski, poczym do mikrofonu zbliżył się prezydent Lebrun i wygłosił następujace przemówienie:

Panie i Panowie!

Przed chwilą usłyszeliśmy głos Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Siłą czarodziejską fal, ponad równinami, rzekami i górami dotarł on aż do nas, do naszej prastarej Sorbony, gdzie przed kilku zaledwie laty rozbrzmiewało słowo Marii Skłodowskiej-Curie i przyniósł nam hołd ojczyzny dla jednego z jej najświetniejszych dzieci, którego imię okryło się sławą w całym świecie.

W krótkich słowach Prezydent Mościcki, wybitny mąż stanu, zasłużony uczony, wykazał cel i doniosłość naszego zebrania. Zanalizował ściste związki istniejące, dzięki cudownemu rozwojowi nauki pomiędzy dwiema dziedzinami tak różnorodnymi, jak wewnętrzny ustrój materii i ludzkie cierpienie. Przypomniał On najistotniejsze odkrycia, które od pół prawie wieku wyznaczyły podstawowe etapy postępu na tej drodze. Oddał On należyty hołd uczonym, blask imion których, oświeca drogę rozwoju tej współczesnej historii ludzkości.

Jako zwierzchnik Państwa Francuskiego czuję się szczęśliwym, iż mogę znaleźć oddźwięk we mnie na słowa, które przed chwilą oklaskiwaliśmy i że mogę skłonić głowę dla uczczenia pamięci Piotra i Marii Curie, którzy uosabiając wspólnotę naszych dwóch krajów związali swoje losy i złączyli swoje genialne wysiłki, oraz pragnę przesłać pozdrowienia Francji dla Polski.

Zebraliśmy się tutaj, ambasadorzy, ministrowie pełnomocni i uczeni 43 państw na akademię otwarcia międzynarodowego tygodnia przeciwrakowego oraz dla upamiętnienia odkrycia radu, elektronów, promieni „X" i fal Hertza.

Wysłuchaliśmy przemówień ministrów oświecenia publicznego, zdrowia publicznego i przemówienia rektora uniwersytetu paryskiego. W szerokich rzutach naszkicowali oni położone wysiłki i doniosłe rezultaty osiągnięte w walce przeciw tej tak zdradliwej i straszliwej chorobie, jaką jest rak. Z kolei uczeni, którymi szczyci się nasz kraj, zgromadzeni dokoła znakomitego Jean Perrin, uprzytomnią nam zarysy tej świeżo powstałej nauki, która zrewolucjonizowała dziedzinę wiedzy i która przez zdumiewające doświadczenia utwierdza się w tej chwili w oczach nawet najmniej wtajemniczonych.

Raz po raz będą snuć przed nami rozważania dotyczące drgań elektrycznych, fal Hertza związanych z imionami Maxwella, Hertza i Banly'ego. Potem idą rozważania dotyczące wyładowań elektrycznych w gazach rozrzedzonych, promieni katodowych, promieni „X", które stały wyjaśnione przez Faradaya, Crockesa, Rentgena oraz idee prowadzące do sławnego odkrycia promieniotwórczości przez Becksrela, Piotra i Marię Curie.

Do tych wielkich imion należałoby dołączyć imiona tych uczonych, którzy nas otaczają: — gdyby ich skromność nie miała ucierpieć na tym. Dzięki swym badaniom uwieńczonym powodzeniem odkrywają nam oni nowe horyzonty na przyszłość, czy to jeśli chodzi o dziedzinę subtelnego ustroju materii i elektryczności, czy to o dziedzinę ukrytego życia atomów z ich elektronami, protonami i neutronami, czy to o walki, które toczą między sobą, pod działaniem wysokich napięć elektrycznych, aby doprowadzić do przemiany i do promieniotwórczości sztucznej o tak bogatym zastosowaniu w przyszłości, bądź wreszcie jeśli chodzi o niepokojącą tajemnicę, która otacza samą istotę promieni katodowych, gdzie równocześnie przejawia się oblicze korpuskularne i oblicze falowe materii.

Gdy myślimy o tych odkryciach, które pozwalają na zastosowania najbardziej cenne w dziedzinie medycznej, jak dziedzina raka i w rozwoju metod leczniczych, jak to bedzie wskazane niebawem, wówczas napełniają nas one wdzięcznością i szacunkiem wobec mężów wszystkich narodowości pracujących w tym kierunku w tajnikach laboratoriów.

Wspaniałym jest ten, ukazany światu, przykład zgodnego porozumienia międzynarodowego w celu ulżenia cierpieniom człowieka i wzmocnienia potęgi jego środków działania. Oby mógł on natchnąć innych, ukazać narodom prawdziwą drogę szczęścia, odwrócić je od tarć w których się wyczerpują — tarć, doprowadzających je do klęsk, o których mówił przed chwilą Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, krótko mówiąc skierować je do współpracy, której owoce zbierać będą w epoce lepszej ludzkości, oddanej pracy na rzecz pokoju.

Dawno już nasz wielki Pasteur dał wyraz swej nadziei nastania tej nowej ery, mówiąc: „Wierzę niezachwianie, że wiedza i pokój odniosą triumf nad ciemnotą i wojną i że narody porozumieją się nie po to, aby burzyć, lecz aby budować".

Pociąg wpadł do rzeki

20 osób zabitych.—Straszna katastrofa we Włoszech

Rzym, 23 listopada.

(PAT) **Wskutek podmycia przez wodę przęsła na rzece Torre (prowincja Udine), wydarzyła się wczoraj około godz. 18 na tym moście katastrofa.**

Pociąg, zdążający z Cividale do Udine, zwalił się do rzeki wraz z mostem. Jedynym świadkiem katastrofy był pewien inżynier Izydor Ostan, który samochodem przejeżdżał przez sąsiedni most w chwili, gdy most kolejowy runął do rzeki.

Pociąg składał się z trzech wozów pasażerskich i wozu bagażowego. Podobno 20 osób poniosło śmierć w nurtach rzeki. Powodem katastrofy był olbrzymi i nagły przybór rzek górskich w strefie górnego Friuli, wywołany ulewnymi deszczami.

Surowe represje za bicie więźniów

Proces przeciw 11 funkcjonariuszom straży więziennej

Warszawa, 23 listopada.

(PAT) Ministerstwo sprawiedliwości komunikuje: W dniu 24 listopada r. b. odbędzie się w sądzie okręgowym w Lublinie proces karny przeciwko 11 b. funkcjonariuszom straży więziennej, zatrudnionym w ruchomym ośrodku pracy więźniów w Szczekarkowie (pow. puławski).

W obozie tym w czerwcu r. b. zmarło trzech więźniów. Natychmiast zarządzone dochodzenie prokuratorskie ujawniło, że **przyczyną zgonu były uszkodzenia cielesne, zadane przez część współwięźniów t. zw. drużynowych, przy biernym, a w pewnych wypadkach także i czynnym współudziale funkcjonariuszów straży więziennej.**

Winni powyższych przestępstw potraktowani zostali z całą surowością prawa. **Funkcjonariusze straży więziennej z komendantem ośrodka aspirantem Śliwińskim na czele zostali zawieszeni w czynnościach, następnie zaś ukarani dyscyplinarnie usunięciem ze służby. Obecnie odpowiadać oni będą w charakterze oskarżonych za niedopełnienie obowiązku, bądź przekroczenie władzy w stosunku do podległych im, przy czym prokuratorowi polecono domagać się zastosowania jak najsurowszej kary.**

Jednocześnie ministerstwo sprawiedliwości zarządziło **nadzwyczajną inspekcję we wszystkich ośrodkach pracy więźniów.** Inspekcja ta, przeprowadzana ze szczególną skrupulatnością wykazała, że **stan rzeczy nigdzie nie nastręcza jakichkolwiek zastrzeżeń.**

Stwierdzono, że wszystkie ośrodki pracy utrzymane są na właściwym poziomie, więźniowie zaś w ośrodkach tych zatrudnieni, żadnych skarg nie zgłaszają.

W świetle powyższego pożałowania godne fakty, które w okresie 5-ciu tygodni wydarzyły się w Szczekarkowie uznać należy za sporadyczne i wyjątkowe, reakcję zaś, którą pociągnęły za sobą, za odpowiadającą obrażonemu poczuciu sprawiedliwości.

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA" z dnia 24 listopada 1938 r.

Dekrety Daladiera

Sprawa „dekretów Daladier'a" wywołała żywe zainteresowanie daleko poza granicami republiki ze względu na łączący się z nią problem polityczny władzy we Francji.

„Journal Officiel", publikujący dekrety, przynosi równocześnie bardzo obszerne ich usprawiedliwienie i analizę w formie raportu pp. Daladier'a i Reynaud'a do prezydenta republiki. W dziale tego raportu, poświęconym środkom przywrócenia równowagi ekonomicznej, znajdujemy pełne expose poglądów rządu francuskiego w tej materii.

Na wstępie — kwestia 40-godzinnego tygodnia pracy. Francuscy mężczyźni i kobiety muszą pojąć, twierdzą p.p. Daladier i Reynaud — że podczas wykonywania planu sanacyjnego, znajdują się oni w stanie „mobilizacji gospodarczej"; dlatego przy całym uznaniu dla „przynoszącej zaszczyt jej autorom" zasady 40-godzinnego tygodnia pracy — należy umożliwić każdemu przedsiębiorcy pracę w ciągu 6 dni tygodniowo i w nadgodzinach niezbędnych dla produkcji — pod warunkiem tylko zawiadomienia inspekcji pracy, przyczym brak odmowy uważa się za zgodę inspekcji. Francja, twierdzi raport, nie może pozwolić na to, by szósta część jej zdolności produkcyjnej była „amputowana". Domagając się z jednej strony ofiar od klasy robotniczej — autorzy dekretów mniemają, że z drugiej strony ofiary te równoważy podwyższenie opodatkowania spółek akcyjnych; poza tym regulowane są niektóre zagadnienia z dziedziny płac i zatrudnienia, przygotowuje się dekrety ustalające prawną sytuację delegatów robotniczych, stosowania układów zbiorowych i t. d.

W zakresie ogólnego kierunku polityki gospodarczej raport polemizuje z koncepcjami restrykcyj dewizowych; w szczególności polemizuje z poglądami, opartymi na „narodowo-socjalistycznym doświadczeniu" Niemiec. W roku 1936 kapitał emigrował z Francji z powodu zbyt wysokiego relatywnego kursu waluty francuskiej, w roku następnym z powodu osłabienia działalności gospodarczej i kryzysu finansów publicznych; obecnie ewazja kapitału już zahamowała się. Dlatego bezcelowe jest wprowadzanie restrykcyj w kraju — jak Francja — koncentrującym znaczne międzynarodowe obroty gospodarcze, posiadającym duże imperium, którego ludność wykazuje tendencje nastrojowe, nie dające się pogodzić z ograniczeniami i opierającym się na trójporozumieniu walutowym z 26 września 1936 roku. W dziedzinie produkcji państwo winno, wedle p.p. Daladier'a i Reynaud'a, przywrócić „doktrynę ryzyka i zysku"; specjalnie liberalizacji winno ulec ustawodawstwo o cenach, przeszkadzające usprawiedliwionym dostosowaniom się poziomu cen wzwyż i wniż. Odnośnie rynku kredytowego wobec dojścia franka do pożądanego poziomu — zapowiedziana jest polityka liberalna, oparta z jednej strony na przewidywaniu dalszej repatriacji kapitału, a z drugiej — na oszczędzaniu rynku w zakresie korzystania zeń dla celów kredytu publicznego.

W zakresie finansów publicznych zadaniem jest zwalczenie deficytu budżetu państwowego, wynoszącego 38 miliardów, a przy doliczeniu deficytu przedsiębiorstw o gwarantowanej przez państwo zyskowności — 55 miliardów franków! Redukcje dotykają przede wszystkim robót publicznych (na 2 i pół — 3 mild. fr.), ponieważ autorzy dekretów uważają, iż nie można jednocześnie rozszerzać zbrojeń i robót publicznych; liczą zresztą na inicjatywę prywatną, zachęconą potanieniem kredytu.

Donioslym elementem w planie sanacyjnym ma być reorganizacja służby publicznej, w wielu dziedzinach całkiem wadliwie zbudowanej i pracującej nieracjonalnie; zadanie to powierzono powołanemu ad hoc pięcioosobowemu „Comite Superieur de Reorganisation administrative", na podstawie wyników badań którego do końca przyszłego roku mają być wydane specjalne dekrety.

Środkami fiskalnymi sanacji są: ogólny dwuprocentowy podatek od płac, pojęty przede wszystkim jako „symbol" wspólnego wysiłku narodowego Francuzów, podwyżka trzydziestoprocentowa skali podatku dochodowego uchwalonej na wniosek rządu Bluma; przebudowa niektórych skal podatkowych, lekka podwyżka stempli — razem 4 i pół mild. fr. Podwyżka różnych podatków pośrednich przeciętnie o 15 procent; wraz z innymi mniejszymi podwyżkami dać to ma również 4 i pół mild. fr.

W zakresie kredytu państwowego w banku emisyjnym (poza przebudową bilansu tego banku w myśli uczynienia pozycyj pożyczek „udzielanych państwu bardziej przejrzystymi) — nastąpić ma konsolidacja awansów dla państwa przy wykorzystaniu środków z likwidacji walutowego funduszu stabilizacyjnego i funduszu obrony rent.

Ogółem środki normalne, oszczędność i podwyżki podatkowe oraz normalny wzrost wpływów mają dać 20 mild., a resztę — kredyt. Musimy przeczekać trochę czasu, by się przekonać, ile kredytu da temu planowi życie

az.

Zależność przemysłu od finansistów

wytwarza groźną sytuację dla drobnego przemysłu. — Około 100 nowych niewypłacalności zanotowano ostatnio w Łodzi

Ostatnie wypadki na łódzkim rynku włókienniczym zapowiadają duże przeobrażenia w przemyśle. Przeobrażenia te mogą w rezultacie doprowadzić do dalszego wzmocnienia się finansowego wielkiego przemysłu włókienniczego przy równoczesnym załamaniu sie większej części drobnego przemysłu.

Przypuszczenia te oparte są na następujących przesłankach:

Fala niewypłacalności w roku bieżącym nie występuje jak w latach ubiegłych na odcinku handlowym, ale przede wszystkim **w przemyśle nakładowym włókienniczym.** Nie licząc większych i poważniejszych niewypłacalności, które przeszły już, względnie przejdą jeszcze przez rejestrację Sądu Okręgowego w Łodzi (Wydział Handlowy) **zanotowano ostatnio zdaniem naszych informatorów blisko 100 mniejszych niewypłacalności przedsiębiorstw włókienniczych. Są całe branże produkcji włókienniczej,** gdzie większość mniejszych producentów jest niewypłacalna. Tak np. **w dziale producentów towarów podszewkowych znaczna część drobnych producentów przeprowadza obecnie pozasądowe regulacje finansowe.**

Przyczyną tego zjawiska jest wzrastająca z każdym dniem w okresie dekoniuktury gospodarczej, **zależność drobnego producenta od finansowo silnego odbiorcy.** Zależność ta wyraża się zarówno w domaganiu się niższych cen jak i w nacisku w kierunku uzyskania skont, bonifikat i t. d.

W praktyce często zdarza się, początkowe ustalenie cen na dość wysokim, względnie średnim poziomie, i późniejsze, przy ostatecznym obliczaniu, **niehonorowanie tych cen** ustalonych.

Wszystko to łącznie stwarza **zniżkowe** kształtowanie się cen wytworów drobnego przemysłu. Obliczono, że **przy niektórych artykułach różnica w cenie rynkowej towaru wyprodukowanego przez wielki przemysł, i przemysł drobny dochodzi do 33 procent na niekorzyść drobnego przemysłu.**

Poza wyżej przytoczonymi momentami, utrudnia jeszcze sytuację drobnego przemysłu włókienniczego, **konieczność korzystania z rujnującego** na dalszą metę **dyskonta prywatnego.**

Powyższy stan rzeczy, ciągłe sprzedawanie towarów po cenach niżej własnych kosztów, względnie po cenach, które zaledwie pokrywają koszty własne, musi doprowadzić drobny przemysł do ruiny.

Ostatnie niewypłacalności, które dotknęły drobny przemysł włókienniczy, przemawiają za tym, że stoimy w obliczu poważniejszych zmian strukturalnych w naszym przemyśle, które mogą doprowadzić powoli do **zanikania przemysłu drobnego, a do dalszego wzmocnienia się** zarówno gospodarczego, jak i finansowego, **przemysłu wielkiego.** (h)

Konwersja papierów hipotecznych

Szczegóły ustalą przepisy wykonawcze Ministerstwa Skarbu

W dniu wczorajszym podaliśmy wiadomość o dekrecie Prezydenta Rzeczypospolitej, w sprawie konwersji całego szeregu wysokoprocentowych listów zastawnych na listy zastawne 5,5, względnie 4,5 procentowe.

W uzupełnieniu tej wiadomości zaznaczyć należy, że dekret upoważnia ministra Skarbu do ustalenia nowych planów umorzenia listów zastawnych Towarzystwa Kredytowego Przemysłu Polskiego w ten sposób, aby okresy umorzenia pozostały nie zmienione.

Wykonanie dekretu poruczone zostało ministrowi Skarbu, w związku z czem już wkrótce należy się spodziewać ogłoszenia odnośnych przepisów wykonawczych.

Układ anglo-rosyjski zawiódł

Londyńska City domaga się rewizji traktatu handlowego z Sowietami

W kołach City londyńskiej panuje przekonanie, iż w najbliższym czasie nastąpią poważne **zmiany w stosunkach handlowych z Rosją Sowiecką.** Jak wiadomo, **Anglia jest największym odbiorcą Rosji.** Na podstawie układu handlowego z roku 1934 Rosja zobowiązała się do utrzymania pewnego stosunku pomiędzy rozmiarami eksportu i importu.

Klauzuli tej Rosja dotrzymywała przez udzielanie poważniejszych zamówień stoczniom angielskim i zakupy surowców. Jednakże **zamówienia rosyjskie** w przemyśle angielskim w latach ostatnich **uległy wydatnemu zmniejszeniu,** co pociągnęło za sobą akcję interwencyjną przemysłu angielskiego.

Specjalna delegacja przedłożyła ministrowi gospodarki i ministrowi handlu zagranicznego obszerne memoriały, wskazujące, że **układ anglo-rosyjski w praktyce zawiódł.**

W związku z tym oczekiwane jest w najbliższym czasie **wypowiedzenie traktatu handlowego z Rosją przez rząd angielski.** Rokowania, jakie byłyby podjęte w sprawie zawarcia nowego układu handlowego zmierzałyby do zapewnienia przemysłowi angielskiemu bardziej konkretnych możliwości zbytu. (pp).

Poprawa naszego bilansu handlowego

Zmiana w strukturze obrotów handlowych. — Uspokojenie sytuacji politycznej

Ogólne obroty handlu zagranicznego Polski w październiku rb wykazały w porównaniu z miesiącem poprzednim **wzrost o 5,7 miln. zł** do kwoty 205,6 miln. zł.

Rozpatrując bilans handlu zagranicznego za październik, należy podkreślić, że w miesiącu tym nastąpiła zasadnicza zmiana w strukturze obrotów handlowych. Przede wszystkim **przywóz nasz wykazał zmniejszenie o 10,2 miln. zł** w porównaniu do września, wynosząc **98,1** miln. zł. Jest to **najniższa wartość importu w roku bieżącym.** W stosunku do analogicznego miesiąca roku ubiegłego przywóz w październiku rb obniżył się wydatnie, mianowicie o 8 miln. zł.

W przeciwieństwie do kształtowania się importu — **wzrósł silnie nasz eksport,** który w stosunku do września **zwyżkował o blisko 16 miln. zł. wynosząc 107 miln. zł.**

Jedną z głównych przyczyn wzrostu wywozu — poza przyczynami sezonowymi — było uspokojenie sytuacji politycznej, a w związku z tym przystąpienie firm zagranicznych do normalnego odbioru towarów i udzielania nowych zamówień. W wyniku omówionych zmian w kształtowaniu się przywozu i wywozu **handel zagraniczny Polski po raz pierwszy w bieżącym roku wykazał za październik saldo dodatnie w kwocie 9,4 miln. zł.,** wobec ujemnego salda we wrześniu, wynoszącego 16,7 miln. złotych.

Za okres **10 miesięcy r. b. bilans handlowy,** kształtujący sie do października stale pasywnie, **dał ogółem saldo ujemne w wysokości 136,4 miln. zł** — wobec 59,6 miln. zł w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Sprzedaże „resztek"

Koniec każdego sezonu we wszystkich bez wyjątku branżach włókienniczych wyraża się w tak zwanych **„sprzedażach likwidacyjnych",** względnie **„resztkowych".**

Jakkolwiek do tej pory nie notowano jeszcze zbyt wielkiego ruchu w związku z sezonem zimowym, to jednak większość firm handlowo - detalicznych **ogłosiła już sprzedaż resztek towarowych po cenach bardzo niskich.**

Kupcy łódzcy mają nadzieje, że „tygodnie resztkowe" przyczynią się do częściowego choćby zmniejszenia się składów, które do tej pory są bardzo duże. (h)

Zbiory bawełny egipskiej

Egipskie Ministerstwo Rolnictwa, w komunikacie wydanym w dniach ostatnich, oblicza ilość bawełny wyłuszczonej do końca października roku bież. na 2,751.000 cantarów.

Upadłość Tow. „Przyszłość"

zatwierdzona przez Sąd Apelacyjny

Sąd Apelacyjny wydał wyrok zatwierdzający upadłość Tow. Ubezpieczeń „Przyszłość".

Jeżeli w najbliższych dniach nie zostanie wniesiona przez akcionariuszów skarga kasacyjna, wyrok ten uprawomocni się definitywnie, po czym będzie mogło nastąpić przekazanie portfelu jednemu z działających zakładów ubezpieczeń.

Gdyby natomiast warunki, proponowane przez zakłady, które oświadczyły gotowość przejęcia portfelu, okazały się niekorzystne dla ubezpieczonych, nastąpi przewidziana w ustawie likwidacja Towarzystwa. (wc)

Nieście pomoc najbiedniejszym

Giełda pieniężna

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz słabsza, przy obrotach małych.

Notowano: Amsterdam 289.40, Bruksela 90.15 Gdańsk 100, Kopenhaga 110.90, Helsingfors 10,97 Londyn 24.84, Nowy Jork — kabel 5.32,25, Paryż 13.92, Praga 18.16, uZrych 120.55.

Bank Polski płacił za dolary amerykańskie 5,28.50, kanadyjskie 5,24. franki francuskie 13,86 szwajcarskie 120,05, funty angielskie 24.75 guldeny gdańskie 99.75, belgi belgijskie 89.90, korony czeskie odcinki do 100 koron 10.40, norweskie 124, duńskie 110.35, szwedzkie 127.25, marki fińskie 10.75, marki niemieckie srebrne 89, liry włoskie odcinki do 100 lirów 18,70.

PAPIERY PROCENTOWE. Na rynku papierów procentowych tendencja była utrzymana, przy obrotach ograniczonych.

Notowano. 3 proc. inwestycyjna I em. 83.50 seria 91.50, II em. 82.50, seria 90, 4 proc. dolarowa 42, 4 i pół proc. wewnetrzna 64.50, 4 proc. konsolidacyjna 66,25, 5 proc. Warszawy z r 1933 72.25 — 71.88, odcinki po 1000 zł 73, 5 proc. Warszawy stare 76.50 — 76.38, 4 i pół proc ziemskie 63.75 — 63.50, 5 proc. Kalisza z r. 1933 60.25, 5 proc. Łodzi z r. 1933 65.38 — 65.25, 5 proc. kolejowa 66.50, 4 i pół proc. Warszawy 74 — 73.75

AKCJE. Na rynku akcyjnym tendencja była słabsza, przy większych obrotach akcjami Banku Polskiego.

Notowano: Bank Polski 130.50, Węgiel 32.75 Lilpopy 87, Ostrowiec 65 Norblin 92, Starachowice 42. W obrotach prywatnych: 3 proc. renta ziemska odcinki po 5000 i 1000 zł 53.50 — 53.65 po 500 zł 58,75 — 59,25, po 100 zł 86, 5 proc. Konwersyjna 68.38, 5 proc. Warszawy z r 1936 — 72.25

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: dolarówka 42.25—42.00, poż. inwestycyjna I-sza em. 84.25—84.00, poż. inwestycyjna II-ga em. 83.25—83.00, poż. konsolidacyjna 66.25—66.00, poż. wewnętrzna 64.75—64 50, Bank Polski 131.00—130.00. Tendencja utrzymana.

Z GIEŁDY ZBOŻOWEJ W ŁODZI.

Otręby żytnie 9.00—9.25. Reszta notowań bez zmiany. Tendencja spokojna. Ogólny obrót 1546 ton.

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 23 listopada.

Nazwa papieru	Dziś	Wczoraj	Przed mies.	Przed rokiem
3% Inw. I. em.	83.50	83.88	83.75	73.—
4½% Wewn.	64.50	64.50	66.—	57.25
5% Konwers.	—.—	—.—	67.—	63.—
Dolarówka	42.—	42.—	43.—	40.—
4½ L. Ziem.	63.50	64.—	64.—	57.25
5% L. Warsz. 1933	71.88	72.50	74.25	62.38
5% L. Łódz. 1933	65.25	65.13	66.—	57.75
Bank Polski	130.50	130.—	126.—	108.—
Lilpop	87.—	—.—	89.—	54.—
Żyrardów	—.—	—.—	60.—	57.—

NOTOWANIA BAWEŁNY
z dnia 22-go listopada 1938 roku.

NOWY JORK: Loco 9.11, grudzień 8.71—8.72, styczeń 8.57, luty 8.54, marzec 8 51—8.52, kwiecień 8.42, maj 8.33, czerwiec 8.22, lipiec 8.11, sierpień 8.01, wrzesień 7.91, paźdz. 7.81.

NOWY ORLEAN: Loco 8.74, grudzień 8.82 (39 r.—7.95—97), styczeń 8.69, marzec 8.64, maj 8.45, lipiec 8.24, październik 7.92, grudzień 8.82 (39 r.—7.95—97).

LIVERPOOL: Loco 5.14, listopad 4 83, grudzień 4.84, styczeń 4.85, luty 4.86, marzec 4.87, kwiecień 4.85, maj 4.84, czerwiec 4.82, lipiec 4.81, sierpień 4.76, wrzesień 4.71, paźdz. 4.66.

„Giza": Loco 8.24, listopad 7.65, styczeń 7.82, marzec 7.75, maj 7.71.

Egipska: Loco 8.34.

Upper: Loco 6.44, listopad 6.30, styczeń 6.31, marzec 6.3, maj 6.35, lipiec 6.36, wrzesień 6.36, październik 6.22, listopad 6.14.

BREMA: Loco 10.25, grudzień 9.27, styczeń 9.32, marzec 9.46, maj 9.48, lipiec 9.50, październik 9.49.

ALEKSANDRIA Sakell.: Listopad 13.96, styczeń 14.16, marzec 14.32, maj 14.40.

„Giza": Listopad 13.30, styczeń 14.02, marzec 14.09, maj 14.14.

Ashmouni: Grudzień 11.08, luty 11.14, kwiecień 11.19, czerwiec 11.19, październik 11.76.

„Nieboszczyk" wrócił do żony

i żąda zwrotu swej fabryki kapeluszy.—Niezwykły wypadek w Warszawie

Warszawa, 23 listopada.

W 1910 r. właściciel fabryki kapeluszy w Warszawie, Dubner, wyjechał do Ameryki, zostawiając w Polsce młodą żonę. Kobieta prowadziła nadal fabrykę, aż w r. 1912-tym otrzymała z konsulatu rosyjskiego w Chicago zawiadomienie o tym, że mąż jej zmarł. Na podstawie otrzymanego dokumentu Dubnerowa po jakimś czasie wyszła powtórnie za mąż za Abrama Gelwiańskiego.

Minęło wiele lat i nikt w domu Dubner-Gelwiańskiej nie wspominał „nieboszczyka".

Ten jednak „ożył" nagle i w ubiegły poniedziałek zgłosił się do mieszkania swej żony, oświadczając, że jest cały i zdrów i zamierza na stałe zamieszkać w Warszawie. Zażądał od żony, ażeby mu przekazała fabrykę, zaś jej drugiemu mężowi poprostu pokazał drzwi.

Jak się okazało, Dubner zadomowił się w Ameryce, a chcąc tam się ożenić, poprostu zameldował w konsulacie rosyjskim w Chicago o swym „zgonie".

Sprawą tą zainteresowały się władze.

Tragedia bezdomnej matki

Podrzuciła dziecko, by ratować je od śmierci głodowej

Wdniu 16 września w klatce schodowej wydziału opieki społecznej przy ul. Zawadzkiej 11 znaleźli pracownicy **5-letniego chłopca, obdartego, wynędzniałego i drżącego z zimna.** Chłopiec został umieszczony w przytułku, a za matką wdrożono poszukiwania.

Okazało się, że jest nią **52-letnia Waleria Naziembło**, z zawodu służaca, ostatnio bez zajęcia i bez dachu nad głową. Wczoraj Naziembło odpowiadała przed sądem.

Oskarżona wyjaśniła, że **nie mogła zarobkować właśnie przez dziecko, gdyż nikt nie chciał jej do pracy przyjąć z takim bagażem.** Była razem z malcem w strasznej nędzy, wyprzedała już dawno wszystko, cokolwiek do sprzedaży się nadawało, a ostatnio, nie mając już dachu nad głową — **nocowała w szopie.** Dziecko drżało z chłodu i chorowało, a w nocy, gdy spało — **atakowały je szczury, że matka sama spać nie mogła i musiała je odpędzać.**

Widząc, że nie będzie w stanie walczyć dłużej o życie dziecka — **pozostawiła je w wydziale opieki, pewna, że malec tam znajdzie strawę i opiekę.**

Sąd uznał, iż oskarżona działała **w stanie wyższej konnieczności i skazał ją na dwa tygodnie aresztu z zawieszeniem wykonania kary.** (l)

„Biuro windykacyj weksli"

Taką instytucja istniała w Łodzi. — Właściciele biura przed sądem

W grudniu r. ub. założyli Mirosław Olszewski i Zygmunt Kolankowski, nie posiadając ani zezwolenia władz. ani nie rejestrując się w sposób prawem przewidziany, **biuro windykacyj weksli.**

Obaj byli dość dobrze wprowadzeni w sferach handlowych — toteż nie brakło im zleceń.

Zlecenia te nie ograniczały się jedynie do windykacyj należności z weksli, lecz — jak głosiły plenipotencje, jakie od swych zleceniodawców odbierali, przyjmowali dwaj wspólnicy **upoważnienie do występowania nawet w najwyższych urzędach administracji itp.**

Klienci nie dali na siebie czekać i biuro prosperowało, choć mieściło się przy ul. Grabowej 13 i choć tylko w drodze cyrkularzy polecało swe usługi.

Działalnością wreszcie tej dziwnej instytucji, dokonywującej czynności adwokackich niemal **zainteresowały się władze.**

Okazało się, że księgi nie były prowadzone należycie, że ponadto **koncesji obaj właściciele nie posiadali.** Okazało się ponadto, że są i poszkodowani przez obu wspólników. Zgłosiło się około 80 osób, mających nieuregulowane dotąd pretensje do biura.

W rezultacie dochodzenia Olszewski i Kolankowski odpowiadali wczoraj przed sądem grodzkim. Na wokandzie figurował szereg spraw na tym tle.

Wczoraj sąd w jednej tylko sprawie ogłosił wyrok skazujący Olszewskiego na 6 miesięcy więzienia i 900 zł grzywny. Kilka spraw zostało odroczonych, w innych zapadnie wyrok w dniu dzisiejszym. (l)

Wzrost pokrycia

obiegu banknotów w Banku Polskim

W drugiej dekadzie listopada rb zapas złota w Banku Polskim powiększył się o 0,4 miln. do 433,1 miln. zł, stan pieniędzy zagranicznych i dewiz zmniejszył się o 0,3 miln. do 13,5 miln. zł.

Suma wykorzystanych kredytów obniżyła się o 20,5 miln. do 946,7 miln. zł, przy czym portfel wekslowy zmniejszył się o 8,8 miln. do 829,9 miln. zł. portfel zdyskontowanych biletów skarbowych spadł o 1,3 miln. do 52,6 miln. zł, stan pożyczek zabezpieczonych zastawami obniżył się o 10,4 miln. do 64.2 miln. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu wzrósł o 14,8 miln. do 38.0 miln. zł.

Pozycje „inne aktywa" i „inne pasywa" uległy wzrostowi, pierwsza o 1,0 miln. do 196,4 miln. zł., druga zaś o 1,5 miln. do 184,0 miln. złotych.

Natychmiast płatne zobowiązania Banku powiększyły się o 46.5 miln. do 208,8 miln. zł. Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — zmniejszył się o 52,5 miln. do 1,327,0 miln. zł. Pokrycie złotem wynosi 30,16 procent. Stopa dyskontowa 4 i pół proc, stopa od pożyczek zastawowych 5 i pół procent.

Protest przeciw pogromom

antyżydowskim w Trzeciej Rzeszy

Onegdaj wieczorem odbył się w „Sali Angielskiej" przy Al. 1 Maja 2, zorganizowany przez „Bund" wiec protestacyjny przeciwko ostatnim pogromom antyżydowskim w Trzeciej Rzeszy.

Na wiecu przemawiali pp. Nutkiewicz Milman, Eychnerowa i Zygelbojm. Mówcy wskazali, że pogromy w Niemczech miały na celu odwrócenie uwagi ludności niemieckiej od głodu i nędzy, które coraz bardziej zaczynają szerzyć się w Rzeszy, wyczerpanej gwałtownymi zbrojeniami.

Po uchwaleniu rezolucji protestacyjnej wiec został rozwiązany. (t)

Kronika szachowa

—o—

ŁODZIANIN GRYNFELD PROWADZI W ELIMINACJACH OGÓLNOPOLSKICH

Kraków, 23 listopada.

Na trunieju ogólnopolskim w Krakowie rozegrano wczoraj i onegdaj dalsze 3 rundy.

Wyniki były następujące: w 2 rundzie Grynfeld (Łódź) bez wysiłku wygrał z Lidzkim, drugi łodzianin — Tandetnik — po ryzykownej grze niespodziewanie uległ Ulczakowi. Październy wygrał z Badylakiem, Gadaliński zwyciężył Russka, Borkum — Różańskiego, Szechter — Friedmana, zaś Daneman z Błaszczakiem i Rubinstein z Woźniakiem zremisowali.

W 3 rundzie Grynfeld spotkał się z najbardziej rutynowanym graczem turnieju, b. mistrzem Lwowa Szechterem. Po różnych perypetiach łodzianin doprowadził do zamiany wszystkich figur i w powstałej pionowej końcówce forsował zwycięstwo, wysuwając się samodzielnie na czoło turnieju. Po za tym Daneman z licznymi efektami zamatował Ulczoka, Tandetnik w sycylijskiej obronie zwyciężył w 40 posun. dawniejszego mistrza Krakowa — Październego, Friedman pokonał twardego Gadalińskiego, Lidzki — Woźniaka, Błaszczyk — Rubinsteina, a Russek zremisował z Różańskim.

W 4 rundzie Tandetnik w przeważającej pozycji z Barkumem popełnił gruby błąd i wkrótce skapitulował, Szechter dopiero w końcówce doszedł do głosu w partii z Woźniakiem i wygrał, Friedman rozgromił Russka, jednego z najsłabszych uczestników, a Rubinstein pokonał Ulczoka. Partie Grynfeld — Gadaliński, Październy — Daneman i Badylak — Różański zostały przerwane.

Punktacja turnieju po 4. rundach (w nawiasach partie niedokończone) jest następująca:

Grynfeld (Łódź) 3 (1) p., Borkum (Wilno), Friedman (Kr.), Szechter (Lwów) — po 3 p., Daneman (Warszawa) — 2,5 (1) p., Błaszczak (Kraków) 2,5 p, Gadaliński (Warszawa) 2 (1) p., Tandetnik (Łódź) 2 p., Rubinstein (Kraków) 1,5 p, Ulczok (Śląsk) 1 (1) p., Badylak (Pomorze) 1 (1) p. i t. d.

Z LEGIONU IM. PŁK. BERKA JOSELEWICZA.

W czwartek, 24-go listopada b. r. o godzinie 21-ej w lokalu Legionu przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 61 (prawa oficyna ostatnie wejście), wygłosi dr. Jerzy Sadokierski odczyt p.t. „Uszkodzenia wojenne szczęk i pierwsza pomoc".

Wstęp bezpłatny dla członków i sympatyków.

PUDER ABARID
TO SYMBOL DOBREGO PUDRU
MATUJE I UPIĘKSZA CERĘ

DR MED.
JAN POLAK
CHOROBY WEWNĘTRZNE I ALERGICZNE
ul. Nawrót 7
Tel. 164-21
godz. przyjęć od 5—8.

Dr. MED.
WŁ. ŻADZIEWICZ
STOMATOLOG
Spec. chor. i chir. zębów i jamy ustnej.
PIOTRKOWSKA 164, tel. 125-26.
Przyjmuje od 3—7.
RENTGEN.

Dr. med. **Wołkowyski**
Spec. chor. wenerycznych, seksualnych i skórnych
Cegielniana 11 telef. 238-01
Przyjm. od 8—12 i od 4—9
w niedz. i święta od 9—1.

DR. MED.
Rachela Lewi
CHOROBY DZIECI
POWRÓCIŁA
Śródmiejska 27
tel. 142-72,
przyjmuje od 4—6 wiecz.

M. ARCT
Warszawa, Nowy-Świat 35
BEZPŁATNIE WYSYŁA DLA DZIECI I DOROSŁYCH
ilustr. katalog pięknych książek gier i zabawek

Do akt Nr. Km 2131/38.
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. 12 zamieszkały w Łodzi, ul. Gdańska 67 na zasadzie art. 602 K.P.C. ogłasza, że w dniu 29 listopada 1938 r. o godz. 11 w Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej 33 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości oszacowanych na łączną sumę zł. 1420.—, a mianowicie: 500 metrów materiału ubraniowego, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dn. 7 listopada 1938 r.
Komornik:
(—) GASIŃSKI.
Sprawa firmy Ernest Szmeller, p-ko firmie Miechowski i Wajnberg.

Do akt Nr. Km 1545/38/XI.
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. XI-go, zamieszkały w Łodzi, ul. Zamenhofa 4, na zasadzie art. 602 K.P.C. ogłasza, że w dniu 29 listopada 1938 r. o godz. 14 w Łodzi przy ul. 11-go Listopada Nr. 192/4 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: 4000 mtr. taśmy szelkowej tkanej z gumą różnych kolorów szerokości około 5 ctm. — bawełnianej, oszacowanych na łączną sumę zł. 1200.—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 9 listopada 1938 r.
Komornik:
(—) S. BEDNAREK.

JĘZYKÓW ANGIELSKIEGO, FRANCUSKIEGO gruntownie udzielam. Gramatyka, literatura, konwersacja, handlowa korespondencja. Tel. 262-70 w godzinach 2—3.

piękne i wytworne panie
UŻYWAJĄ ŚWIATOWEJ SŁAWY KREM W TUBACH
KWIAT-ŚNIEŻNY
który:
1. USUWA WĄGRY LISZAJE I PIEGI
2. WYGŁADZA ZMARSZCZKI
3. CHRONI PRZED UJEMNYM WPŁYWEM ATMOSFERY

KREM MYDŁO PUDER
żądać wszędzie

LEKARZ-DENTYSTA
Liskier-Męczyńska
WZNOWIŁA PRZYJĘCIA
Gdańska 9
telef. 166-93.

Dr. R. Bornstein
chor. wewnętrzne (specj. żoł., wątroba, przemiana mat.)
Traugutta 9
tel. 223-06

DR. MED.
A. GOLDSTEIN
SPECJAL. CHOR. WEWNĘTRZNE
przeprowadził się na ul.
Kilińskiego 82 telef. 259-70
(RÓG PRZEJAZD)
przyjm. od 3—4 i od 6.30—8 w.

Bóle artretyczne reumatyczne podagryczne
najwięcej dokuczają na zmianę pogody, w czasie zimna, słoty i niepogody. Nieznośnymi wtedy stają się bóle w stawach, kościach i mięśniach, powstają bolesne obrzmienia, chodzenie, a nawet poruszanie się bywa utrudnione. Cierpienia te powstają skutkiem nagromadzenia się kwasu moczowego w ustroju i, jeżeli nie będą racjonalnie zwalczane, będą się zwiększać, aż wreszcie na stałe przykują do łóżka. W tych wypadkach stosuje się wewnętrzny lek „UREMOSAN" GĄSECKIEGO, który rozpuszczając kwas moczowy w organizmie, wywołuje obfite wydzielanie się takowego wraz z moczem i współdziała z ustrojem w walce jego z artretyzmem, reumatyzmem, podagrą, ischiasem, kamicą nerkową oraz złą przemianą materii.
Oryginalny „UREMOSAN" GĄSECKIEGO do nabycia w aptekach.

Fabryka napoi gazowych
dostarcza wodę sodową w balonach
Szybka obsługa
TEL. 190-48
R. FRIEDWALD
PIŁSUDSKIEGO 69.

KLEROL
przeciw REUMATYZMOWI I ARTRETYZMOWI

Maść i płyn do nabycia w aptekach i składach aptecznych.

OGŁOSZENIE.
Zarząd Miejski w Łodzi poszukuje w centrum miasta lub w pobliżu lokalu na pomieszczenie Miejskiego Instytutu Higieny, składającego się z 30 pokoi.
Szczegółowe oferty wraz z planami lokali składać należy w biurze Wydziału Gospodarczego przy ul. Zawadzkiej Nr. 11 w terminie do dnia 1 grudnia 1938 roku.
Łódź, dn. 23 listopada 1938 roku.
Zarząd Miejski w Łodzi.

Kupno i sprzedaż

FUTRA damskie i męskie, łapkowe, fokowe, karakułowe, liry, wydry po cenach najtańszych. Warunki najdogodniejsze, poleca H. Luft, 11-go Listopada 7. tel. 259-27. Urzędnikom rabat.

300 KRZESEŁ używanych poszukuję do kupna. Oferty sub. „Kino".

FOTEL dentystyczny bardzo dobrym stanie do sprzedania, tel. 265-32.

MASZYNY do pisania i liczenia nowe i okazyjne na dogodnych warunkach poleca S. Wróblewski, Łódź, Piotrkowska 46, tel. 236-69. Wymiana używanych maszyn na nowe. Przyjmuje reperację maszyn biurowych. 27

Lokale

WYSIEDLENIEC z Niemiec poszukuje przyzwoitego, taniego pokoju umeblowanego. Zgłoszenia sub. „Deportant" 25

OD ZARAZ w nowym domu mieszkanie 4-pokojowe ze wszelkimi wygodami do wynajęcia, P. O. W. Nr. 8, tel. 161-66.

ZŁ. 125 KWARTALNIE 1 pokój z kuchnią i wygodami.
ZŁ. 180 KWARTALNIE 2 pokoje z kuchnią.
3, 4, 5—6 mieszkania, pokoje umeblowane (garsoniery) od zł. 20 „ZENIT", ul. Piotrkowska 82, tel. 260-25.

POKÓJ duży umeblowany, wygody, telefon do wynajęcia, Żwirki 8, m. 4, I p. front.

POSZUKUJĘ nowoczesnego 4-pokojowego mieszkania w nowym domu. — Oferty sub. „J. S." do Republiki.

DLA SAMOTNEJ starszej pani poszukiwany jest duży elegancko umeblowany pokój wraz z łazienką z pełnym, dobrym utrzymaniem. Oferty pod „Irena" do Republiki. 27

ODNAJMĘ pokój, Pomorska 13, m. 21 Oglądać godz. 1—3. 27

POKÓJ umeblowany z wszelk. wygodami i telefonem do wynajęcia. Lipowa 20, m. 8, tel. 109-59. 27

POSZUKUJĘ jednopokojowego mieszkania, nie umeblowanego, wprost od gospodarza. Oferty sub. „Niedrogo". 27

DO WYNAJĘCIA 2 pokoje z kuchnią z wszelkimi wygodami, centralnym ogrzewaniem w nowym domu, Magistracka 28, I piętro, m. 4.

Posady

BUCHALTERIĘ zakłada i prowadzi pierwszorzędny fachowiec. Tylko na godziny. Wiadomość od 14—16-ej telefon 209-80.

WYSIEDLENIEC z Niemiec korespondent niemiecko - angielski poszukuje pracy, również na godziny. Łask. zgł. Nejman, Pomorska 15, tel. 211-69. 28 28

LWOWIANIN poleca swoje usługi firmom i osobom prywatnym w załatwianiu wszelkich spraw na terenie Lwowa i okolicy. Dzwonić tel. 143-84.

RUTYNOWANY buchalter-bilansista przyjmuje prowadzenie ksiąg godzinowo. Zgłoszenia telefon 163-52 w godzinach od 15—16-ej.

MŁODA panienka wysiedlona z Niemiec poszukuje pracy jako „krawcowa domowa". Łask. zgł. tel. 270-32. 28

Towarzystwo Kredytowe
m. Łodzi
podaje do wiadomości, że zamiast dotychczasowych telefonów w gmachu Towarzystwa czynna jest centrala telefoniczna oznaczona
№ 251-15

CENY ZNACZNIE ZNIŻONE.
Centralna lecznica zębów
I CHIRURGJI JAMY USTNEJ w ŁODZI.
PRYWATNY GABINET DENTYSTYCZNY
ul. PIOTRKOWSKA 164, tel. 127-83
Ord. od 9 r. do 8 w., w niedziele i święta od 10—1. RENTGEN.
Stomatolog przyjmuje od 9—11.
LEK.-DENT. ŻADZIEWICZ.

KOBIETA
DBAJĄCA
o zachowanie trwałej świeżości
PAMIĘTA, ŻE
„FEMINAL" SŁUŻY
do codziennej osobistej higjeny
Znajduje się w sprzedaży aptecznej.

NIEMA PEWNIEJSZYCH
JAK **OLLA** TYLKO ORYGIN.
„OLLA" GUM.

Matki
Zapisujcie swe niemowlęta do
„Kropli Mleka"

LEKARZ-DENTYSTA
F. KOPCIOWSKA
Piotrkowska 8
Telefon 232-55.

DR. MED.
AL. KOPCIOWSKI
Piotrkowska 8
Telefon 232-55.

„Czystość"
przyjmuje cyklinowanie, drutowanie, froterowanie oraz sprzątanie biur, pokoi. Czyszczenie szyb.
PIOTRKOWSKA 44, telefon 167-48.
Ceny konkurencyjne.

Nauka i wychowanie

75 GR. LEKCJA francuskiego. Dyplomowana paryżanka udziela lekcji francuskiego. Lektura. Konwersacja. Gramatyka. Tłomaczenie. Korespondencja. Pomoc szkolna, Południowa 20, m. 20, I-sza lewa of parter.

ANGIELSKIEGO udziela rutynowany nauczyciel Zawadzka 21, m. 8a, front zastać od 4—8 po poł.

Rozmaite

DROBNE ogłoszenia w „Republice" są najlepszym i najtańszym środkiem zetknięcia zainteresowanych stron. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub sublokatora, 2) znaleźć mieszkanie lub pojedyńczy pokój, 3) sprzedać nieruchomość lub rzecz, 4) kupić cośkolwiek okazyjnie, 5) dostać posadę, 6) wyszukać pracownika — niechaj poda drobne ogłoszenie do „Republiki"

CIEPŁO w mieszkaniu, gdy okna i drzwi zostaną uszczelnione „gumofilcem". Nowy wynalazek A. Frydenzona chroni najskuteczniej od zimna, przewiewu i kurzu. Ceny niebywale niskie do 1-XII br. Dzwonić 173-57, Piotrkowska Nr. 7. 25

GABINET KOSMETYCZNY do odstąpienia zaprowadzoną wytwórnią kosmetyką. Oferty składać pod „K." 29

ZAGINĄŁO świadectwo z 7-miu z oddziałów szkoły powszechnej na imię Rywki Widawskiej w Ozorkowie.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretarjat Redakcji 127-24, dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-444; sekretarjat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika": 68-148 i 600-620.

PRENUMERATA „REPUBLIKI"
w Łodzi zł. 4.— za odnoszenie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.—. „Republika" i „Express" w Łodzi z odnoszeniem do domu zł. 7.— miesięcznie
Konto rozrachunkowe Łódź I, konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia stronicy 420 mm. X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.
CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie I — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubinowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.— Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabelaryczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

Za wydawcę: Wydawn. „Republika" Sp. z ogr. odp. Stefan Dymek. — Redaktor odp. Stefan Dymek. Druk „Republiki" w Łodzi, Piotrkowska 49 i 66.